

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

13'üncü Toplantı
9 Mart 2021 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, Bingöl'den Tatvan'a giden askerî helikopterin düşmesi sonucu şehit olan Osman Erbaş Paşa'ya ve askerlere Allah'tan rahmet ve ailelerine başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

13'üncü Toplantı

9 Mart 2021 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 14.35'te açıldı.

Komisyon Başkanı Mustafa Savaş, Bingöl'den Tatvan'a giden askerî helikopterin düşmesi sonucu şehit olan Osman Erbaş Paşa'ya ve askerlere Allah'tan rahmet ve ailelerine başsağlığı dilediğine ilişkin açıklama yaptı.

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları ibra edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 17.39'da toplantıya son verildi.

9 Mart 2021 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.35

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Bahkesir)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz, toplantıyı açıyorum. (*)

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, Bingöl'den Tatvan'a giden askerî helikopterin düşmesi sonucu şehit olan Osman Erbaş Paşa'ya ve askerlere Allah'tan rahmet ve ailelerine başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sözlerimin başında, geçtiğimiz perşembe akşam saatlerinde Bingöl'den Tatvan'a giden askerî helikopterimizin düşmesi sonucu şehit olan Osman Erbaş Paşamız ve kahraman askerlerimize Allah'tan rahmet ve kederli ailelerine sabır diliyorum. Şehitlerimizin mekânı cennet, makamı ali olsun. Aziz milletimizin başı sağ olsun.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bugünkü gündemimizde Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün 2017 ve 2018 yıllarının bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere, toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sunumu yapması için sözü Sayın Genel Müdürüme veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun sayın üyeleri, Sayıştay Başkanlığının Sayın Grup Başkanı ve uzman denetçileri, kamunun değerli temsilcileri; şahsım ve Makine Kimya Endüstrisi Kurumunun tüm personeli adına hepinize hoş geldiniz diyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

(*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Sayın Başkanım, değerli hazirun; Türk savunma sanayisinin temelini oluşturan Makine Kimya Endüstrisi Kurumu, 1950 yılında 5591 sayılı özel Yasa'yla "Makine Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü" ismi altında, Osmanlı Devleti'nden günümüze kadar devam eden bir tarihi geçmişe sahiptir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında topyekûn sanayileşmenin ve kalkınmanın devlet eliyle geliştirilmesi politikası doğrultusunda ülkemizin savunma ve genel sanayinin temelini oluşturan fabrikalarımızın çoğu 1924-1936 yılları arasında kurulmuştur. Kurumumuz, Türk Silahlı Kuvvetleri ve güvenlik güçlerimizin her çeşit silah, mühimmat, roket, patlayıcı, harp araç ve gereç ihtiyaçlarını yerli ve millî imkânlarla karşılamak üzere görevlendirilmiştir.

Kurumumuzun teşkilatı merkez teşkilat olmakla beraber, 11 fabrika müdürlüğü, 2 işletme müdürlüğünde 665 mühendis arkadaşımız, 2.921 işçi arkadaşımızla beraber, toplamda 5.355 personel aracılığıyla faaliyetlerini sürdürmektedir.

Sayın Başkanım, değerli hazirun; kısaca kurumumuzun faaliyetleri hakkında bilgi vermek istiyorum. Üretimlerimize baktığımızda, kurumumuz, günün teknik ve ekonomik koşullarını göz önünde tutarak dünya ve NATO standartlarına uygun kalitede yaptığı ürünlerle Türk Silahlı Kuvvetleri ve güvenlik güçlerimizin yüzlerce çeşit konvansiyonel silah ve mühimmat ihtiyacına yönelik üretim yapmakta, ülkemiz sanayisine katkıda bulunmaktadır.

Öncelikli olarak Türk Silahlı Kuvvetleri ve güvenlik güçlerimizin ihtiyaçlarını karşılamakta, artan kapasitesiyle de dost ve müttefik ülkelerin ihtiyaçlarını karşılamak için pazarlama faaliyetlerine de son yıllarda önem vermektedir. Bu kapsamda, yurt içi ve yurt dışı müşteri talebine göre ürün çeşitliliği de artırmaktadır.

Özellikle son yirmi yıldaki yatırım ve AR-GE projeleri kapsamında Fırtına, Panther, Yavuz, Boran obüsleri ve ana muhabere tankı Altay silah sistemleri gibi ağır silahlarımız, 20 mm çift namlulu uçaksavar, 25 mm kara topu, 35 mm KORKUT Hava Savunma Sistemi Topu'muz, Millî Piyade Tüfegi 7-62 (MPT-76), Millî Piyade Tüfegi 5-56 (MPT-55), Keskin Nişancı Tüfegimiz 7-62 (KNT-76) ve Bora-12 gibi hafif silahlar ve bunların mühimmatlarını, Hava Kuvvetlerimizin ihtiyacı olan MK Serisi serbest düşüm uçak bombalarıyla sığınak hedeflerine karşı kullanılan nüfuz edici uçak bombaları NEB ürünlerini, 60-81-120 mm havan, 105-155-175 mm topçu mühimmatları ve bunların barutları, 2,75-107-122 mm topçu roketleri ve bunların sevk yakıtları, 40 mm bombaatar mühimmatı çeşitleri ve 66 mm antitank roketi, 5,56'dan 35 mm'ye kadar her çeşit hafif ve orta kalibreli mühimmat ailesi, bunların kovan, mermi gövdesi, tapası, kapsülü gibi aksam malzemeleri ve patlayıcıları, patlama kapsülleri, ateşleyiciler, busterler, kartriçler, squibler ve benzeri piroteknikler ile chaff/flare gibi yanıltıcı mühimmat ailesi, çelik, vasıflı çelik, pirinç gibi malzeme ailesi gibi toplamda 403 çeşit, farklı grupta; millî silah, mühimmat ve patlayıcı üretimi için gerekli malzeme, ekipmanla bunların alt bileşenlerinin tamamını üretme kabiliyetine Kurumumuz sahiptir.

Yüzyıllara dayanan köklü geçmişiyle Kurumumuz, "sürdürülebilirlik" anlamında geçmişinin getirdiği avantaj ve tecrübeyle hem ülkemizde hem de tüm dünyada tanınan, bilinen güvenilir bir marka olarak faaliyetlerine de devam etmektedir.

Yatırım ve modernizasyon faaliyetlerimize baktığımızda, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu, savunma sanayisine yönelik yatırımlarını, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve güvenlik güçlerinin ihtiyaçlarını doğrudan ülkemizin ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde millîleştirme stratejisine uygun bir biçimde sürdürmektedir. Bu kapsamda 2020 yılına ait 175 milyon TL yatırım ödeneğinin tamamını

kullanarak yatırım bütçe hedefinde yüzde 100'lük bir gerçekleştirme oranı yakalanmıştır. 2020 yılında yeni çelikhane yapımı, hurda ve gemi söküm tesislerinin modernizasyonu, patlayıcı depolarının iyileştirilmesi ve dövme presi modernizasyonu gibi, önemli projeler tamamlanmış bulunmaktadır.

2021 yılında ise 393 milyon TL'lik yatırım yapılması planlanmaktadır. Bu çerçevede yurt dışına olan bağımlılığı azaltacak tüm ihtiyaçların giderilmesine yönelik gerek yeni ürünler gerekse modernizasyon projeleri olarak başlatılan çalışmalarımız sürmektedir. Örnek olarak 155 mm modüler barut kapasite artırımı, otofretaj tezgâhının yenilenmesi, kovan hattı yenilenmesi, tapa üretim hattı yenilenmesi, valsleme tezgâhı kurulumu, nitroselüloz tesisinin yenilenmesi, 6.500 tonluk yeni pres ve üretim hattı kurulumu, Dijital MKE Projesi ve bunun gibi projeler takibimiz altındadır.

AR-GE faaliyetlerimize baktığımızda da Kurumumuzun geleceğinin olmazsa olmaz unsurlarından biri olan AR-GE faaliyetlerine büyük önem verilerek etkin AR-GE birimleri oluşturulmuş bulunmaktadır. TÜBİTAK ve çok sayıda üniversiteyle AR-GE projeleri yapmak üzere protokoller imzalanmıştır. 2008 yılından bu yana 19 adet San-Tez projemiz Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından desteklenmiş ve projelerimiz başarıyla da tamamlanmış bulunmaktadır. Bugüne kadar 200'ü aşkın AR-GE projesi tamamlanmıştır. Bu projelerin büyük bir bölümü Türk Silahlı Kuvvetlerimizin envanterine girmiş olup seri üretimimiz de devam etmektedir. Kurumumuzca hâlen toplam bütçesi 530 milyon TL olan 84 AR-GE projesinin 11 adedi sözleşmeli, 73 adedi de öz kaynak olarak yürütülmektedir. Bütçenin yüzde 38'i Milli Savunma Bakanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı, TÜBİTAK gibi kurum dışı kuruluşlarca da desteklenmektedir. 2018 yılı itibarıyla 26 milyon TL'si öz kaynak, 92 milyon TL'si dış kaynak olmak üzere 118 milyon TL; 2019 yılı itibarıyla 29,3 milyon TL'si öz kaynak, 44,5 milyon TL'si dış kaynak olmak üzere 73,8 milyon TL; 2020 yılı itibarıyla 50 milyon TL'si öz kaynak, 28 milyon TL'si de dış kaynak olmak üzere toplam 78 milyon TL tutarında AR-GE harcaması yapılmıştır. 2021 yılında ise 244 milyon TL tutarında AR-GE bütçesi ayrılmış durumdadır.

Sayın Başkan, değerli hazırun; işletme faaliyetlerimizle ilgili de kısaca bilgi arz etmek isterim. Sermayemize bakacak olursak 2020 yılında 1 milyar TL olan sermayemiz artırılarak 1 milyar 200 milyon TL'ye çıkarılmıştır. Satışlarımız ve dönem kârimızda ise, Kurumumuz 2018 yılında 1 milyar 392 milyon TL'si üretimden olmak üzere toplamda 1 milyar 792 milyon TL satışa karşılık 177 milyon TL dönem kârıyla kapatmıştır. 2019 yılı 2 milyar 219 milyon TL'si üretimden olmak üzere toplamda 2 milyar 585 milyon TL satışa karşılık 695 milyon TL dönem kârıyla kapatmıştır. 2020 yılında ise 2 milyar 660 milyon TL'si üretimden olmak üzere 3 milyar 102 milyon TL satışa karşılık 926 milyon TL dönem kârıyla kapatmış bulunmaktayız. Bu sonuçlar itibarıyla Kurumumuz, İstanbul Sanayi Odasının düzenlediği İSO 500 sıralamasında 2019 yılı sonuçlarıyla 133'üncü sıradan 90'ıncı sıraya yükselmiş bulunmaktadır. Türkiye genelinde 2019 yılında en fazla vergi beyan eden 100 mükellef arasında Kurumumuz bir önceki döneme nazaran 55 sıra birden yükselerek 178 milyon TL'yle 41'inci sırada, KİT'ler arasında 4'üncü sırada, savunma sanayi kuruluşları arasında da 1'inci sırada yer almaktadır. 2020 yılında 217 milyon TL vergi beyanımızla ve 3 milyar 102 milyon liralık ciromuzla da üst sıralarda yer alacağımızı belirtmek isterim.

Sayın Başkanım, sayın Komisyon üyelerim ve değerli hazırun; Türkiye'nin ihtiyacı olan savunma sanayi ürünlerini her koşulda yüksek kaliteyle üretmeye, güçlü bir Türkiye için savunma sanayi alanında yetenekleri ve kurduğu iş birlikleriyle yenilikçi, rekabetçi ve kaliteli ürünler üreterek tercih edilen küresel bir marka olmaya devam edeceğiz. Makina ve Kimya Endüstrisi kurumu olarak hedeflerimiz, dışa bağımlılığı bitirecek teknolojilere yatırım yapıp Türk Silahlı Kuvvetlerimiz ve güvenlik güçlerimizin tüm ihtiyaçlarını millî ve yerli imkânlarla kayıtsız şartsız karşılayarak üretim

altyapısını her zaman harbe hazır tutmaktır. Bu kapsamda anahtar teknolojiler geliştiren, özel sektör iş birliğiyle rekabetçi ve dinamik bir yapıya sahip olan, teknoloji üretimi noktasında sektörü yönlendiren ve liderlik yapan bir kuruluş olma yolunda emin adımlarla ilerliyoruz.

Sayın Başkanım, sayın Komisyon üyelerimiz; “yapılmayanı yapmak” anlayışı çerçevesinde AR-GE çalışmalarına odaklanıyoruz. Her geçen gün yeni teknolojilere yatırım yaparak ürün çeşitliliğimizi çoğaltıyoruz. Ülkemizin ihtiyaç duyduğu enerjetik malzeme üretimini çok şükür yüzde 100 milli teknoloji ve yerli sermayeyle gerçekleştirmiş bulunmaktayız. Hayata geçirdiğimiz bu üretim tesisiyle uçak bombalarında, roketlerde ve topçu mühimmatında kullanılan RDX, HMX, CXM adlı kritik kimyasallarda yurt dışına bağımlılığı ortadan kaldırdık. Deniz Kuvvetlerimizin ihtiyacı olan ve milli savaş gemimiz MİLGEM’lerin vurucu gücünü oluşturan 76 mm deniz topu geliştirme faaliyetlerinde de son aşamaya gelmiş bulunmaktayız. Elektrikli Zırhlı Muharebe Aracı Projesi kapsamında Silahlı Kuvvetlerimizin envanterinde bulunan zırhlı personel taşıyıcılarımıza elektrikli güç grubu uygulaması ve Kurumumuzun üretimi 25 mm silah kulesi entegrasyonu yapılarak araçlarımız modernize edilmektedir.

Havadan taşınabilir 105 mm Hafif Çekili Obüs BORAN projemiz, kurumumuz imkânlarıyla gerekli standartlar ve diğer standart dokümanlara uygun olarak çevresel testler, tasarım doğrulama, atış cetveli, FTI ve 25 adet testten oluşan ürün kalifikasyonu testlerini 7 Haziran 2020 tarihinde de başarıyla gerçekleştirmiş bulunmaktadır.

Ayrıca, Kurumumuz tarafından yerli ve milli imkânlarla geliştirilecek ve bu konudaki yurt dışı bağımlılığını ortadan kaldıracak olan Yakın Hava Savunma Sistemi projesiyle gemi platformlarının başta güdümlü mermiler olmak üzere havadan karaya füzeler, seyir füzeleri, insansız hava araçları, uçaklar ve helikopterlere karşı hava savunmasının bu projeyle en etkili şekilde karşılanması amaçlanmaktadır.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu olarak üstlendiğimiz önemli stratejik görevlerin bilincindeyiz. Bu görevi gururla icra eden personelimizle birlikte önümüzdeki dönemde milli güvenliğimize, ülkemizin sanayisine ve ekonomisine daha çok katkı sağlamayı amaçlıyoruz.

Bugünkü toplantımızda bizlere vereceğiniz desteğinizden ve tavsiyelerinizden dolayı şimdiden teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz. Kurumun 2017 yılı Alt Komisyon Raporu’nda 2, 2018 yılı Alt Komisyon Raporu’nda 2 öneri bulunmaktadır.

2017 yılının 1 no.lu önerisi ile 2018 yılının 1 no.lu önerisi benzer mahiyettedir. Bu sebeple bu öneriler birlikte görüşülecektir.

Şimdi, 2017 yılının 1 no.lu önerisi ile 2018 yılının 1 no.lu önerisi benzer mahiyette olduğundan birlikte görüşüyoruz.

Şimdi, öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

Kuruma ait fabrikaların ve dolayısıyla savunma sanayinin bir girdisi özelliğini taşıyan ve kurum için önemli bir finansman kaynağı olan hurdaların kamu kurumları tarafından MKE’ye devri konusunda ortaya çıkan aksaklıkların giderilmesi konusundaki çaba ve girişimlerin sürdürülmesi, mevzuat hükümlerine uygun davranmayan ve MKE’ye devretmek yerine doğrudan piyasaya satış

yoluna giden kamu kurum ve kuruluşları nezdindeki idari ve hukuki takibin sürdürülmesinin yanı sıra hurda alımlarına ilişkin mevzuatın güncellenmesi konusu üzerinde de durulması, kurumun yeniden yapılanma çalışmalarına ilişkin muhtemel yasal düzenleme çalışmalarında bu hususun gözetilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Müsaadenizle Ahmet Bey...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tabii ki buyurun.

MKE MALİ İŞLER DAİRESİ BAŞKANI AHMET GÖRKEM – Bir kısım kamu idareleri ve belediyeler, hurda malzemelerini MKE Hurda İşletmesi Müdürlüğüne devretmek yerine doğrudan piyasaya satmak amacıyla ihaleler düzenlemektedir. Konu tarafımızca titizlikle takip edilerek yapılan ihalelerin iptali adına davalar açılmakta ve süreçler takip edilmektedir. 26 Ocak 2021 itibarıyla derdest dava sayısı 41’dir. Ayrıca, hurdaların MKE Kurumuna devri konusunda 1971 tarihli Bakanlar Kurulu kararı haricinde bir üst mevzuat bulunmamaktadır. Konuyu düzenleyen bir üst mevzuat çatısı oluşturulması ve hâlihazırda yürürlükte olan mevzuatın güncellenmesi hususlarında kurumumuz bünyesinde kurulan bir komisyon eliyle çalışmalar yürütülmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Erdoğan, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başkanım, bir şey soracağım: Bu hurda alımlarında kamu kurumlarına bir ödeme yapılıyor mu, yoksa bedelsiz mi alınıyor? Eğer bedelsiz alınıyorsa bir ödeme yapılması kamu kurumlarını özendirir. Bir de hurdaların Makina ve Kimyaya devrinin Türkiye ekonomisi açısından faydasını açıklarlarsa biz de duyurulmasında faydalı oluruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi, Sayın Genel Müdürüm, toplu olarak bu yanıtları verelim. Vekillerimizden alalım soruları, önerileri...

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet, ben de öncelikle helikopter kazasında canlarını kaybeden komutanımız ve askerlerimiz için başsağlığı diliyorum, tüm ulusumuzun başı sağ olsun. Ayrıca onların acılı ailelerinin acısını da paylaşıyorum, hepsine Allah rahmet eylesin, ışıklar içinde uyusunlar.

Sayın Genel Müdür burada verdiğiniz yanıtta şunu söylüyorsunuz: “MKE kurumuna hurdaların devri konusunda 1971 tarihli Bakanlar Kurulu kararı haricinde bir üst mevzuat bulunmamaktadır.” ve “Bu konuda hâlihazırda yürürlükte olan mevzuatın güncellenmesi konusunda da Kurumumuz bünyesinde kurulan bir komisyon ile çalışmalar yürütülüyor.” diyorsunuz. Fakat bu 2017 yılında size Sayıştay tarafından uyarılan bir durum, aradan en azından üç yıl geçmiş. Bu süreçte ne kadar yol aldınız bilmiyorum, niçin bu konuda gerekli üst düzey temaslarda bulundunuz ya da bulunmadınız onu da bilmiyorum ama bunun bir an önce düzelmesinde yarar görüyorum.

Şimdi, burada 2017 ve 2018’in önerilerinde 1’inci öneride hurdaların MKE’ye devri konusunda aksaklıklardan bahsediliyor ve ancak anladığım kadarıyla size devredilen hurdaları da iyi değerlendiremiyorsunuz çünkü 2019 yılı raporları dağıtıldıktan sonra ben Sayıştayın tespitleri doğrultusunda bir açıklama yaptım. O raporda yer alan duruma göre, Makina ve Kimya Endüstrisi tarafından Jandarma Genel Komutanlığından alınan hurda kamyonetlerin satışı binek otomobil olarak yapılmış. Hurda kamyonet satışı otomobil olarak gösterilince KDV yüzde 18 olması gerekirken, binek otomobil gösterildiği için yüzde 1 olarak KDV kesilmiş. İki yıl üst üste gerçekleşen bu satışlardan dolayı da Kurum toplamda 1,4 milyon TL zarar etmiş. Bu olay ancak vergi denetimlerinde ortaya çıkmış ve yani siz kendiniz de bu durumu ya tespit etmediniz ya da satışı kolaylaştırmak için KDV’de

yüzde 18’den 1 uygulamasını bilinçli yaptınız, onu bilemiyorum. Vereceğiniz yanıt bunu ortaya çıkartır. Olayın ortaya çıkmasının ardından 1.301 adet aracı hurda olarak alan firmalardan 1,4 milyonluk KDV farkını geri istemişsiniz. demişsiniz ki: “Yüzde 1 verdik ama yüzde 18 olarak siz bunu bize geri ödeyin.” Fakat bu ihaleye katılanlar da “Biz KDV yüzde 1 diye devreye girdik, ihaleye girdik; 18 olunca biz bu farkı da geri vermeyiz.” demiş size. Bütün bunlar ortaya çıktıktan sonra, kendi içinde tartışmaya başladıktan sonra olayı çözmek yerine, bu olayı bir çözüme kavuşturmak yerine sanıyorum üstünü kapattınız. Çünkü “Eğer biz bu konuda bir dava açar da bu firmalardan yüzde 18 KDV’yi talep edersek prestij kaybına uğrarız.” demişsiniz ve alıcı firmalara da dava açmamışsınız. Şimdi bu 1 milyon 400 bin lira da bilançoya zarar olarak geçmiş.

Şimdi soruyorum: Kamyonetleri nasıl otomobil olarak gösterdiniz? Kamyonet parçaları ile otomobil parçaları aynı mı yani bunu fark etmemek mümkün mü? Yani bir teknik adam olarak bu mümkün değil herhâlde yani bunu fark etmemek mümkün değil. Bu işte birilerinin kusuru var mı yani kimlerin kusuru var? Sorumluları tespit ettiniz mi ve bu konuda herhangi bir idari ya da adli bir soruşturma açtınız mı? Bu ihalede bir suç unsuru varsa Sayıştay veya Yönetim Kurulu savcılığa suç duyurusunda bulundular mı, bilmiyorum. Kamyonet parçalarını otomobil olarak alan firmalar hangileridir? Bu firmalar son üç yılda Kurumdan kaç ihale almışlardır ve hurdalar için ne kadar ödeme yapılmıştır? Kurumun 1,4 milyon lira zararı prestijden daha mı az önemli, neden olayın üzeri kapatılarak devlet kurumu zarara uğrattılıyor? İhaleyi alan firmaya neden dava açmıyorsunuz, dava açmayı düşünüyor musunuz hâlen? Yani benim bildiğim MKE gibi ciddi bir kurum ve yani işin başında sizin gibi işte, Almanya’da gerekli çalışmaları yapmış, bir Alman disiplini içerisinde nasıl çalışıldığını öğrenmiş, orada teknik adam olarak deneyim kazanmış bir insan olarak nasıl oluyor da yani bu Kurum bu işleri yapıyor onu da çıkarmak mümkün değil. Siz böyle yaparsanız örneğimizde de bahsedildiği gibi, belediye gibi kamu kurumları hurdaları size niye satsın, neden satsın? 2019-2020 yılında hurda satışından elde ettiğiniz geliri de öğreneyim; azalma var mı yok mu bilmiyorum ama hurda sektöründen MKE’nin aldığı parasal ve yüzdelik oran ne kadardır? Bu hurda işinin sizin de söylediğiniz gibi bu yenilenmesi noktasındaki komisyon çalışmalarınızda hangi aşamaya geldiniz ve hangi görüşmeleri yaptınız? Onunla ilgili de ayrıntılı bilgi vererseniz teşekkür ederim.

Sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Gaydalı.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu hurda mevzusuna biraz da ben değineceğim. Bilhassa “Yabancı şirketlerin gümrüksüz olarak getirdikleri malzemeler için hitamında bilaücret Makina Kimyaya devredilir.” diye bir yasa vardı. Umarım hâlâ yürürlüktedir. Ben 80’li, 90’lı yıllarda petrol sektöründe çalıştığım için bu konuya vâkıf birisiyim. Tabii, petrol sektöründe muazzam miktarda boru, sondaj malzemeleri, “rockbit”ler falan kullanılır ve bunlar oldukça kaliteli malzemelerdir. Ben size kendi müşahedemi aktarayım da... Emin olun bunların, Makina Kimya’ya bilaücret verilmesi gereken malzemenin yüzde 50’si ancak veriliyordu, bir; bir de tabii, Diyarbakır ve o yöreden gelen malzemelerin Ankara’ya varmadan yüzde 50’si kayboluyordu yani dolayısıyla sizin elde etmeniz gereken hurda malzemenin yüzde 25’i ancak elinize geçiyordu. Bu hususta çok ciddi bir çalışma yapılmazsa büyük kayıplar oluyor tabii, doğal olarak. Çünkü ham madde ihtiyacı çok, son derece sıkışık bir ülke olmamıza rağmen bu konuya ciddiyet gösterilmesini istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Gaydalı.

Sayın Kaya, buyurun.

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bütün heyeti saygıyla selamlıyorum. Aramızda misafir olarak bulunan Sayın Genel Müdüre ve diğer arkadaşlara da hoş geldiniz diyorum. Ayrıca tüm şehitlerimize Allah’tan rahmet diliyorum, Allah’ım memleketimize, milletimize bu tür acıları bir daha yaşatmasın diye temenni ediyorum.

Bilindiği gibi, Makina Kimya Endüstrisine ait fabrikaların ve savunma sanayimizin ürettiği malzemelerin ham maddeleri ağırlıklı olarak kamu kurum ve kuruluşlarından devredilen hurdaların değerlendirilmesi yoluyla karşılanmaktadır. 20.03.1971 tarihli 7/2156 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesinde “Resmî daire ve idareler ve iktisadi devlet teşekküllerinin her çeşit hurdalarının kendi ihtiyaçlarından fazlaları Makina ve Kimya Endüstrisi kurumuna satış suretiyle devredilecek.” hükmü yer almıştır. Böylece Makina ve Kimya Endüstrisi Hurda İşletmesi Müdürlüğü bu kararname kapsamında bulunan kurum ve kuruluşlardan her türlü hurda malzemeyi toplama ve değerlendirmekle görevlendirilmiştir diyebiliriz.

Kamu kurum ve kuruluşlarının hurdalarının Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna devrine ilişkin yürürlükteki mevzuat hükümlerine rağmen başta belediyeler olmak üzere bazı kurum ve kuruluşların kendi iç mevzuatlarını ve diğer mevzuatı gerekçe göstererek hurdaları piyasaya satma yoluna gittikleri, bu durumun da Kurumun kaynak kaybına yol açtığı ve Makina ve Kimya Endüstrisi tarafından toplanan hurda miktarlarında azalmalar olduğu gözlemlenmektedir. Hurdalarını Makina ve Kimya Endüstrisine devretmek yerine kendi değerlendiren kamu kurum ve kuruluşları ve belediyeler tespitli midir ve bu konuda gerekli çalışmalar, girişimler yapılmış mıdır? Ki bu sorun 2018’de de mevcuttu, görünen o ki bir çözüm bulunamamış. 2019’da da bu sorunun devam ettiğini biliyoruz. 2020 senesinde de bu sorun devam etmiş midir, etmekte midir?

Ayrıca, incelemelerde mevzuata aykırı hurda satışı nedeniyle Makina ve Kimya Endüstrisi tarafından kamu kurum ve kuruluşları aleyhine açılmış 41 dava olduğu söyleniyor. Davaların akıbeti nedir? Komisyonumuza bu konuda bilgi vermenizi rica ediyorum ve bu davaların ne zaman açıldığını soruyorum. 2018 yerel seçimleri sonrası açılan dava var mıdır? Ondan önce açılan davalar var mıdır?

Yine, Atila Bey bahsetti ama ben de bu konuya hazır yeri gelmişken değineyim istiyorum. Kurumunuz tarafından Jandarma Genel Komutanlığından devralınan bazı araçların satışında araçların binek otomobil olarak değerlendirildiği ve yüzde 1 KDV hesaplandığı, ancak araçların kamyonet vasfında olduğu ve bu nedenle KDV’nin yüzde 18 olarak hesaplanması gerektiği raporlara yansımıştır. Satışı gerçekleştirilen 1.301 adet aracın alıcılarına mali mevzuat gereği satış tutarına isabet eden yüzde 17 KDV fark tutarlarının Kurumunuz banka hesaplarına yatırılması yönünde tebligatlar çıkarılmış ancak alıcı firmalar yüzde 18 KDV uygulansaydı daha düşük teklif vereceklerini söyleyerek ödeme yapmaya yanaşmamışlardır. Ancak Kurumunuz satış gerçekleştirilen 1.301 adet araç için açılacak dava dosyasının getireceği mali yükümlülüklerinden ve bu durumun Kurumun kamuoyu nezdindeki prestijini olumsuz etkileyeceği gerekçesiyle toplam 1,4 milyonluk -ki kaba toplam olarak söylüyorum- KDV tutar farkının Makina ve Kimya Endüstrisi Hurda İşletmesi Müdürlüğü’nün 2019 yılı sonuç hesaplarına zarar olarak kaydedilmesi yolunu seçmiştir. Yüzde 18 olarak hesaplanması gereken KDV’nin yüzde 1 hesaplanmasının nedeni nedir? Bunu bir hata olarak açıklamak çok mümkün görünmüyor. Bizler de mühendisiz. Yani bir kamyon ile bir otomobili ayırt edemeyecek insanlar orada görev yapıyorsa “Vay memleketin hâline!” demekten başka aklıma bir şey gelmiyor. Makina ve Kimya Endüstrisi

kurumunuza 1,4 milyonluk KDV tutar farkının zarar gösterilerek bu konunun kapatılmaya çalışılması kabul edilebilir değildir. Bu, vicdanları yaralayan bir karardır. Bu konuda bir açıklama yapmanızı rica ediyorum ve bu tür hataların da bundan sonra olmayacağına... Hata olarak belki nasıl izah edeceksiniz tabii onu gördükten sonra hata kavramını kullanmak doğru olacak belki ama gerçekten kabul edilebilir bir durum değildir. Umut ediyorum ki bu tür meseleler artık önümüze gelmesin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Buyurun Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdür, değerli Yönetim Kurulu üyeleri, Sayıştayın denetçileri, bürokratlar ve milletvekili arkadaşlarımız; hepiniz tekrar hoş geldiniz.

Öncelikle, gerçekleşen helikopter kazası ve kaybettiğimiz şehitlerimiz için başsağlığı diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun. Aileleri, sevenleri ve hepimize de sabırlar diliyorum.

Özellikle TEİAŞ'ın yani Türkiye Elektrik İletim AŞ'nin denetiminde de vurguladığım gibi, bazı yapılan hatalar ve eksiklikleri maalesef telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğurduğunu acı bir şekilde görüyoruz. Bunlar da “Cougar” tipi helikopterle ilgili yaşadığımız çeşitli felaketler. Daha önce TEİAŞ'ın Milli Savunma Bakanlığıyla aslında çok daha önce kurması gereken bir koordinasyonu kurmaması dolayısıyla yüksek gerilim tellerine takılmayan 50 dolarlık -evet, sadece 50 dolarlık- ikaz kürelerinin bulunmayışı nedeniyle maalesef bir helikopter kazasında yine askerlerimiz şehit olmuştu. Şimdi, bir kez daha bir helikopter kazası yaşadık. Bazı çözümlemelerini yaparken bu kazaların nedenlerini araştırırken de maalesef bazı cihazları yurt dışına göndermek veya yurt dışından bu helikopterlerin üretilme sürecinde yetkisi olan ülkelerin yetkilileri tarafından incelenmesi için bazı adımlar atmak zorunda kalıyoruz. Bu bakımdan, yerlilik ve milliliğin ne kadar önemli olduğunu ve aynı zamanda da KİT Komisyonu denetimlerinin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha gördüğümüz, görmemiz gereken ve bu doğrultuda da yedi gün yirmi dört saat çalışmamız, çok iyi konsantre olmamız gereken bir Komisyondayız.

Benim arkadaşlarım hurda konusuyla ilgili çok boyutlu olarak değerlendirmeler yaptılar, sorular sordular. Ben şunu soracağım: Bir bütün olarak bakıyorum, hurda konusunda bir problem var. Milletvekillerimiz mesleki tecrübeleri doğrultusunda da bazı bilgiler aktardılar. Bence çok çarpıcı ve çok dikkate değer. Yani “Hurdaların teslimi aşamasında yolda yarısının kaybolduğu” ifadesi bu Kurumun yetkilileri olarak gerçek anlamda hepimizin şapkamızı çıkarıp, önümüze alıp bir kez daha “Biz ne yapıyoruz?” diye sormamız gereken bir soruyu ortaya çıkarıyor. Bu bakımdan, bu sorunun cevabını aramak için şunu soruyorum: Makina ve Kimya Endüstrisi kurumu olarak size hurda teslim edecek kamu kurum ve kuruluşları zaten belli. Bu kamu kurum ve kuruluşlarında size teslim edilecek ve edilmesi gereken hurdalarla ilgili bir çalışma yürütüyor musunuz, bir denetim mekanizması var mı, buna dâhil misiniz? Aynı zamanda, Sayıştay maalesef geriden gelerek denetim gerçekleştiriyor yani bulunduğumuz... Örnek veriyorum; bu yıl için, 2021 yılının denetimini Sayıştay şu anda yapmıyor. Hâlbuki Sayıştay, 2021 yılının denetimini, yönetim sürecine katılarak aslında bir nevi kendi değerlendirmesinden de geçirip kamu zararı doğurma riski taşıyan yatırımlara ve projelere, o kurumlara katkı verse, bu ilgili, hurda teslim etmesi gereken kamu kurum ve kuruluşlarının, o yıl içinde ne kadarlık hurdayı Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna teslim edeceğini de aslında öngörebilir, ortaya çıkarabilir, denetleyebilir. Sorum şu: Sizin tespitleriniz ve dava sürecinde de karşılıklı davalarda bulunduğunuz kamu kurum ve kuruluşlarında sadece hurda kaybolması, çalınması veya farklı piyasaya

satışı noktasında değil, vakıf ve derneklere hurda bağıışı yapıldığını tespit ettiniz mi? Ettiyeniz hangi kamu kurum ve kuruluşları, hangi vakıf ve derneklere veya buna benzer çeşitli yapılara ne kadar piyasa değeri olan ve hangi miktarda hurdayı teslim etmiştir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzıılmaz.

Şimdi, sorulan soruların yanıtını almak için sözü Sayın Genel Müdürüme veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Efendim, çok teşekkür ediyorum değerli geri bildirimleriniz için.

Sayın Aykut Vekilimin sorusuyla başlamak isterim, oraya verilecek cevapla başlamak isterim.

Bu konuda bizim Londra Borsasına bağılı, Sanayi Bakanlığı tarafından altı ayda bir güncellenen hurda bedel listemiz var, çeşitli kategorilerde.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Piyasa fiyatına yakın mı?

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Piyasa fiyatına yakınlaştırdık, 2020 senesinde çok ciddi bir iyileştirme yaptık Sayın Vekilim; o anlamda memnuniyeti artırdık, o anlamdaki çalışmalarımızı da devam ettiriyoruz.

“Katma değeri nedir?” dediğinizde, malumunuz bizim...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ödeme vadeniz uzun mu?

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Yok.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – O zaman avantajlı.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Herhangi bir sıkıntımız yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, devam edin.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Özür dilerim?

AHMET KAYA (Trabzon) – Para var demek ki, çok güzel.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Karşılıklı soru-cevap şeklinde konuşmayalım.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – “Katma değeri nedir?” diye diğer sorunuz vardı efendim. Katma değeri, malumunuz, bizim kendi içimizde, bünyemizde ağır silah fabrikamız var, ağır silah fabrikamızda da namlularımızı kendimiz üretiyoruz. Buradan elde ettiğimiz hurdalarla, namlu üretimimizi, “ingot”larımızı ve dövme çeliğimizi, biz artık yurt dışından ithal etmeden kendimiz üretmekteyiz; bununla ilgili detaylı proses akışımızı ve diğer bilgileri de size yazılı olarak bildireceğiz.

Sayın Atıla Sertel Vekilimizin sorusuyla ilgili de, müsaade ederseniz... Çok ciddi bir çalışma yaptık bununla ilgili Sayın Vekilim, bunu da size detaylı bir şekilde yazılı olarak sunup incelemenize arz edeceğiz efendim.

ATILA SERTEL (İzmir) – Sadece şunu söyleyeyim: Bu konuyla ilgili bir soruşturma ya da bir araştırma var mı? Yani, bir kusurdan kaynaklanan bir para kaybına yönelik bir şey...

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Bir kusur yok, araştırma var. Değerli Teftiş Kurulu Başkanlığımız gerekli incelemeleri a’dan z’ye, 360 derece olarak yapmış bulunmaktalar, çok da temiz bir raporumuz var; müsaadenizle ben bunu sizlere yazılı olarak sunacağım efendim, sizinle en kısa zamanda paylaşacağım.

ATILA SERTEL (İzmir) – Tamam.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Sayın Celadet Gaydalı Vekilim, çok teşekkür ederim geri bildiriminiz için. “Yüzde 50 kayıp” dediniz, “kayıpların önlenmesiyle ilgili çalışma” dediniz, aldığım bilgi notları arasında. Az önce de altını çizdiğimiz gibi, bu seneki yatırım bütçemizin önemli bir bölümünü “Dijital MKE” adı altındaki çalışmamıza harcayacağız. Biz a’dan z’ye, 360 derece, bütün kayıplarımızı -sadece bu alanda değil, varsa bütün kayıplarımızı- analiz ediyoruz, verimlilik kaynaklarını analiz ediyoruz, bunları da, önleyici çalışmalarımızı da size yazılı olarak arz edeceğiz.

Sayın Ahmet Kaya Vekilim, gene hurdayla ilgili geri bildiriminiz vardı. Efendim, davanın akıbetiyle ilgili, en kısa zamanda size rapor hâlinde, yazılı olarak sunacağız. Davanın ne zaman açıldığı ve bunlarla ilgili hangi önlemlerin alındığıyla ilgili sizleri de en kısa zamanda bilgilendireceğiz.

Sayın Deniz Yavuzıılmaz Vekilim, sizin de zaten hurdayla ilgili konuya ek sorularınız oldu. Bu denetim mekanizması nasıl çalışıyor, bunun proses akışını da size yazılı olarak bildireceğiz. Nasıl dâhiliz, planlamaya nasıl dâhiliz? Çünkü buradaki organizasyonu arkadaşlarım bölgesel anlamda planlıyorlar. Buradaki planlamayı görselleriyle beraber, proses akışıyla beraber en kısa zamanda size sunacağız.

“Vakıf ve derneklere hurda bağışı yapıldı mı?” Öyle bir şey yok. Tekrardan bütün verileri, arkadaşlarımın analizini size bu konuda da dediğim gibi yazılı olarak geri bildireceğiz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Siz yapmıyorsunuz da size burada vermesi gereken kamu kurum ve kuruluşları arasında... Ben de resmi bir bağış yapıldığına dair bunun araştırılıp bilgilendirilmesi...

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Araştıralım efendim, onda da size bilgi vereceğiz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ve aynı zamanda da oraya işaret ediyorum odaklanmanızda, o tarafa doğru da; hurdada eksiklik varsa dikkat edebilirsiniz.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Biz kendi içimizde yapmamız gereken analizi yapacağız, kendi içimizde, Makina ve Kimya Endüstrisi olarak, yetkimiz çerçevesinde onunla ilgili bilgileri sizlere aktarıyoruz efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Açık bir şey kalmadı benim notlarım arasında.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sorulan soruları detaylı bir şekilde, yazılı bir şekilde yanıtlarsanız sevinirim.

Ayrıca, Sayın Genel Müdürüm, tabii, size, Kurumunuza hurdaları vermeyen kamu kurumlarının bu açmış olduğu ihaleleri teker teker takip ederek, dava açarak bir sonuç alamayız yani kesin bir çözüm üretmemiz lazım bu konuda. Bununla ilgili çalışmalarınızı hızlandırın yani nasıl bir çözüm üretecekseniz bir an önce o çözümü üretin. Bu kadar dava açıyorsunuz, bu açılan davaların masraf, takip, personel, iş kaybı, iş yoğunluğu... Bu işin kalıcı çözümü ne olarsa o çözüm konusunda bir çalışma yapın ve sonuçlandıralım Sayın Genel Müdürüm.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Zaten söylediniz, aldığınız hurdaların piyasa fiyatına denk olduğunu söylediniz; o zaman mesele yok.

Peki, kolay gelsin.

Şimdi, Sayıştayın önerisiyle ilgili görüşünü ben alıyorum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – İzlemede kalmasını arz ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2017 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – 2- 2017 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Müsaadenizle Ahmet Bey cevap verecek.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, buyurun.

MKE MALİ İŞLER DAİRESİ BAŞKANI AHMET GÖRKEM – 2017 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve öneriler yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı?

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet, bu 2017 ve 2018’in “Öneriler 1”i aynı mahiyette, aynı diğer öneri ve tavsiyeler olarak geçiyor. Burada “yatırım ihtiyaçlarının daha gerçekçi bir şekilde tespiti ve detay projelerin buna göre hazırlanması konusunda” diye başlıyor bu öneri.

Burada, öneride, yatırım ihtiyaçlarının daha gerçekçi şekilde tespit edilmesi gerektiğine vurgu yapılıyor. Ya, ben de tam bu noktada ölü bir yatırımdan söz etmek istiyorum. Şöyle ki: Sayıştayın tespitlerine göre 2008 yılında 4 milyon 287 bin 685 euro bedelli imzalanan emisyon patlayıcı üretim tesisini dokuz yıl sonra tamamlayabilmişsiniz. Bugünkü değerle 32,5 milyon lira olan yatırımın 2017 yılında açılan tesis, açıldığı günden bu yana da üretime geçememiş ve atıl vaziyette duruyor. Neden faaliyete geçemediğini sizler daha iyi biliyorsunuz ancak merak eden varsa ben açıklayayım benim tespitime göre: Enerji, inşaat, maden gibi çeşitli sektörlerin yanı sıra TSK’de kullanım alanı olan sıvı patlayıcıları üretmek için kurulan tesisin üretim boyutlarını piyasa standartlarını karşılamadığı ve fiyatlar da piyasanın çok üzerinde kaldığı için ne yazık ki dokuz yıl beklenmiş, fabrika açıldıktan sonra bu durum anlaşılmış. Bunun daha kötüsü, fabrika açıldığından bu yana dört yıl geçmesine rağmen hâlâ bir çözüm üretilmedi sanıyorum, üretildiyse bile bana söylersiniz.

Şimdi, tabiri yerindeyse, 32,5 milyonluk bu ölü yatırım kim ya da kimlerin eseridir? Fabrikayı kurmadan önce piyasa standartlarına ve fiyatlara ilişkin çalışma yapılmadı mı? Yapıldı da daha mı ucuz üreteceği düşünüldü yani piyasayla rekabet edebilir noktada mı görüldü? Bu fabrika şu an üretime başladı mı? Başladıysa hangi tarihte başladı? O günden bugüne kadar ne kadar ürün üretti? Bu konuda ürün ölçü standartlarını piyasaya göre ayarlayabildiniz mi? Ayarladıysanız bunun için ek bir yatırım yaptınız mı? Yaptıysanız ne kadar ek yatırım yaptınız? Son durumu bana sözlü ya da yazılı olarak açıklayabilirsiniz. Sözlü olarak uzun süreceğini düşünüyorsanız geniş biçimde yazılı olarak da rica ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Genel Müdürüm teşekkür ederiz. Öncelikle özel sektörden gelmenizden dolayı Kurumun içinde de bu özelliğinizi artıya döndüreceklerinize inancımız şüphesiz.

Ben “Diğer Bulgu ve Öneriler” içinde bulunan Sayıştay 2017 7.1.2’de Millî Savunma Bakanlığının, Emniyet Genel Müdürlüğünün siparişi silah ve mühimmata ait malzeme, komple ve alt komplekslerinin yurt içinden ve yurt dışından tedarikinde yaşanan gecikme ve sorunlar başta olmak üzere, çeşitli sebeplerle üretimin zamanında tamamlanamaması ve geç teslimatı nedeniyle her yıl gecikme cezalarına maruz kalındığına, süreklilik arz eden ve kimi zaman büyük tutarlara ulaşan bu cezaların dönem sonuçlarını olumsuz etkilediğine, aynı şekilde buna benzer yurt dışıyla ilgili olan bulgular da Pakistan Savunma Bakanlığının siparişi olarak üretimi yapılan 488 adet otomatik bombaatarın teslimatında çıkan sorunlara yer verilmiş.

Pakistan’la 2010 senesinde imzalanan sözleşme kapsamında 288 adet, 2013 yılında imzalanan sözleşme kapsamında 200 adet otomatik bombaatar silah sistemi siparişi verilmiş ve 2012 yılında teslim edilen 288 otomatik bombaatar da ortaya çıkan teknik sorunlar ve mühimmat sorunu nedeniyle, Pakistan 2014 yılında teslimi öngörülen 200 adet OBA’yı teslim almamış. OBA’lar fabrika stoklarında beklemeye alınmış. Ayrıca Pakistan’dan herhangi bir tahsilat yapılmazken alt yükleniciyle birlikte üretilen OBA’lar için alt yüklenici firmaya 9 milyon 346 bin 889 lira fatura bedelinin 7 milyon 944 bin 855 lirası ödenmiş.

Yine, aynı şekilde, dış satımlar kapsamında, 2014, 2015 yıllarında Filipinler Savunma Bakanlığıyla muhtelif mühimmat sözleşmelerine ilişkin toplam 7 milyon 376 bin dolar tutarında 5 ayrı sözleşme imzalanmış. Siparişlerin üretimi için gerekli tapaların MKE tarafından üretilmemesi, siparişin zamanında teslim edilememesi ve sözleşme hükümleri gereğince de gecikme cezası uygulanmıştır. “Kamu İdaresi Hakkındaki Bilgiler” kısmında Kurumun dış satış rakamlarına ilişkin değerlendirmeyi Pakistan ve Filipinler örneği üzerinden hatırlattım.

Sorum şu: Bu bulgular Kurumunuzda her yıl hem iç hem dış satımlarda büyük cezalar ödendiğini ortaya koymakta ve 2017 yılından sonra dış satışların azalmasında Kurumunuzun aldığı siparişleri zamanında teslim edememesi ve teknik sorunlar mı etkili olmuştur? Kurumunuzun bahsi geçen iadeler ve teknik sorunlar nedeniyle ödediği ceza tutarı yurt içi ve yurt dışında ayrı ayrı olmak üzere ne kadardır? Kurum ve kamu hem elde kalan ürünlerden hem de cezalardan dolayı ne kadar zarara uğramıştır? Şimdilik bunları sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

Buyurun Sayın Kartal.

İRFAN KARTAL (Van) – Sayın Başkan teşekkür ediyorum.

Gerçekten, sektörün başarısından dolayından kutluyorum Sayın Genel Müdürü ve ekibini. Benim merak ettiğim, öğrenmek istediğim konular var. Gerçekten, tekrar -AR-GE ve ISO bakımından- sizleri tebrik ediyorum.

Bu aldığınız hurdaların kamu kuruluşlarında bulundukları yerden siz mi naklini yapıyorsunuz? Bunların varsa yılda hurda miktarları tahmini veya kati olarak ne kadar oluyor? Merak ettim, öğrenmek istiyorum. Tekrar başarılarınızın devamını diliyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kartal.

Buyurun Sayın Yavuzılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – “Diğer Öneri ve Tavsiyeler” kısmında yatırım ihtiyaçlarının daha gerçekçi bir şekilde tespiti ve detay projelerinin buna göre hazırlanması konusu... Burada Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun -tabii- bir dünya markası olduğunu öncelikle ortaya koymak gerekiyor. Diğer kamu kuruluşlarından farklı olarak ihracat noktasında da Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu çok öne çıkıyor ve gerçekten dünyada savunma sanayisindeki en güçlü ve markası yıpranmamış markalardan bir tanesini üretiyor. Bu bakımdan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun aslında dünyadaki pazarın ihtiyaçlarını karşılayamadığını görüyoruz. Evet, kalitesi yüksek, bu konuda oldukça başarılı ama pazarda daha fazla yer bulabileceksen, daha güçlü olabileceksen maalesef, yani çok güçlü bir motoru olmasına rağmen araç gitmiyor yani gidiyor ama belki en önde yarışacakken maalesef daha gerilere düşüyor. Bu bakımdan, özellikle bu yatırım ihtiyaçlarının gerçekçi bir şekilde tespit edilmesi çok önemli. Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun bir kere kendi bünyesinde kurabildiği bir AR-GE departmanı da yok. Yani AR-GE’si, AR-GE kurma noktasında sıkıntısı var. 2018 Yılı Raporu’nda... Yani resmî bir AR-GE departmanı kuramıyor.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – AR-GE merkezini mi kastediyorsunuz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet, AR-GE zaten yapıyorsunuz yani ben yaptığınızı görüyorum, o başka bir şey.

AR-GE merkezi kurulmasına ihtiyaç var ancak bu AR-GE merkezini mevzuat gereği kuramıyor. Bunun gibi, Makine ve Kimya gibi birçok yer var. Benim sorum şu: Dünyada ürün üreterek satabileceğimiz pazar ihtiyacı nedir? Çeşitli ülkelerde, Amerika’da sivil silah satışı da var, çeşitli ülkelerde de yine askerî anlamda yani onların ilgili bakanlıklarına satış yapabiliyorsunuz, bu konudaki ihtiyaç nedir, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu bunun ne kadarını üretebiliyor yani önümüzdeki ilerleyen beş yıl içindeki projeksiyonu nedir, onu sormak istiyorum.

Aynı zamanda, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu neden “shotgun” yani “pompalı” ya da “av tüfeği” diye tabir edilen silahları üretmiyor? Dünyada çok geniş bir pazarı var yine bunun, ayda 90 bin civarı sadece Beyşehir’den Amerika’ya bu ürün çeşidinde silah satıldığını biliyoruz ve fişek konusunda 9 milimetre ve 5,56 milimetre üretimin yeterli olmadığını görüyoruz yani bugün sipariş verilse siz düzeltin yani birkaç yıl sonraya teslimat gibi süreler veriliyor -burada belli ki bir üretim- aslında üretim artırılabilir, bu konuda Makina ve Kimya imkânlarını genişletebilir.

Bir de şeyi sormak istiyorum: Orduya MPT-76 ve MPT-55 dağıtılıyor, bunların tümü dağıtıldıktan sonra eldeki G3’ler ne olacak, bunu sormak istiyorum ve bu sene ve önümüzdeki senelerde belirli bir program dâhilinde katılmayı planladığımız uluslararası fuarlar hangileridir?

Diğer sorularımı da ilerleyen zamanda soracağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Geneli üzerinde sorarsınız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet, soracağım.

Teşekkürler.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Yavuzylmaz.

Sayın Genel Müdürüm, notlarınızı aldınız, bu notları da geneli üzerindeki değerlendirmeler neticesinde toplu olarak yanıtlarsınız, ben o zaman söz vereceğim.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Tabii ki efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Böylelikle, 2017 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, 2018 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz. Kurumun 2018 yılına ait 1 no.lu önerisini görüşmüştük, bu nedenle 2018 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – 2- 2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, buyurun yanıt için.

Ahmet Bey, buyurun.

MKE MALİ İŞLER DAİRESİ BAŞKANI AHMET GÖRKEM – 2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve öneriler yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak yanıt verilmesini gerektiren konularla ilgili yanıtlarınızı, tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayımlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Şimdi, geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim. Değerli üyeler, ancak bu sözü bir kere vereceğim, lütfen söz sırası geldiğinde zamanı da etkili kullanmak adına bütün konuşmanızı yapınız.

Buyurun, Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet, öncelikle bardağın hem boş hem dolu yanını görmek gerekiyor. Ben MKE’nin Türkiye için çok önemli bir kurum olduğunu ve Türkiye’de -sizin de söylediğiniz gibi- KİT’ler arasında 4’üncü sırada çok önemli bir yer tuttuğunu biliyorum ve yaptığınız projeler kapsamında Fırtına, Panther, Yavuz, Boran obüsleri, diğer çift namlulu uçaksavar, kara topu, KORKUT hava sistemi topu; bunlar gerçekten hem Türkiye’nin ihtiyacını karşılıyor hem de Deniz Yavuzılmaz kardeşimin söylediği gibi, yurt dışına satış, ihraç etme imkânı da sağlıyor. O açıdan bu üretimle ilgili sizi kutluyorum.

Keşke Tank Palet Fabrikasını da siz işletseydiniz de çok daha başarılı, yerli ve millî noktada başarıya doğru daha iyi bir noktaya getirirdiniz, biliyorum. Devredilmeseydi gayet iyi olurdu.

Bu arada kurumun fabrikaları ve diğer ilgili birimlerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere yurt dışından temini gereken muhtelif ham madde, malzeme ve ürünlerin tedariki için ihalelere özellikle 2016 yılından itibaren bazı ülkelerin teklif vermekten imtina ettikleri dikkatimi çekti. Yani paramızla dahi yurt dışından bazı ürünleri alamıyoruz diye biliyorum, yanlışsa düzeltirsiniz. Bizim ülkemize ham madde satmaktan imtina eden ülkeler varsa hangileri? Bu olayın özellikle 2016 yılından sonra başladığı ifade ediliyor. Dolayısıyla 15 Temmuz darbe girişimiyle bu ülkelerin tavırlarının değişmesi arasında bir bağ var mı? Şu an, içinde bulunduğumuz bu sorunlar çözüldü mü, hâlâ ham madde satmaktan imtina eden ülke var mı? Öğrenmek istiyorum.

Yine, Oleum Tesisi Yatırım Projesi’yle ilgili ortaya çıkan gecikme ve aksaklıktan söz ediliyor. Geçen hafta Hintli bir firmanın EÜAŞ’a açtığı zarardan bahsettik, çok tartışma oldu o konuda ama bir Hintli firma var bu olayda da, hem maddi açıdan hem de zaman açısından zarara uğratmış anlaşılan. Dokuz yıl önce anlaşması yapılmasına rağmen tesis bitirilmemiş ve siz de geçen ocak ayında sözleşmeyi feshetmişsiniz. Kurumun gecikmeden ve yatırımı hayata geçirememesinden dolayı maddi

zararı oldu mu, olduysa bu zarar ne kadar? Hindistanlı firmayla dokuz yıl önce anlaştığınız ancak bir türlü bitiremedikleri Oleum Tesisiyle ilgili son durum nedir? Bu tesis faaliyete geçirilebildi mi? Geçtiyse 9 yıl gecikmenin kuruma bir maliyeti mutlaka olacaktır, bu maliyet ne kadar?

Ben yine, Emisyon Patlayıcı Üretim Tesisindeki dokuz yıllık gecikmeden ve ölü yatırımdan bahsetmiştim. Şimdi, Oleum Tesisindeki dokuz yıllık gecikmeden ve tamamlanamayan yatırımdan da söz ettim. Ancak kurumun dokuz yıllık gecikmeli yatırımları bir hayli var anlaşılan. Dokuz yıl önce bir şey olmuş Kuruma. Şöyle ki; MKE ve Savunma Sanayii Başkanlığı arasında sözleşme imzalandıktan bu yana dokuz yıl geçmesine rağmen, Modern Makineli Tüfek Projesi'nin tamamlanamadığı görülüyor. 2018 raporuna göre dokuz yıl geçmiş, bugün ise üzerinden on iki yıl geçmiş olacak. 2016 yılında bitirilmesi gereken projenin daha ilk aşamasında olduğu vurgulanıyor. Sizin bu yatırımlarda bu kadar uzun süre gecikilmesinin, yine imzalanan sözleşmelerdeki gecikmelerden dolayı ciddi zararlar edilmesinin sebebi nedir? Böylesine önemli, stratejik ve güçlü bir kurumda güçlü bir ekip oluşturamadınız mı? Modern Makineli Tüfek Projesi şu an hangi aşamaya geldi, üretime geçebildiniz mi? Geçmediyseniz ne zaman, hangi tarihte üretime geçilecek? Bu projenin, bugüne kadar, Kuruma olan maliyetini de öğrenmek istiyorum.

Son olarak, ülkemizde özellikle 2016 yılında hain darbe girişiminin ardından bireysel olarak silahlıların arttığına dair yazılar görüyorum. Yani, gazetelerde hatta televizyonlarda zaman zaman haberler oluyor. Kendi kişisel gözlemlerim de bu yönde. Bu anlamda ülkemizde 2016 yılından itibaren silah satışı gerçekten arttı mı? Sizin bu konuda bir çalışmanız var mı, oldu mu? Bu yönde bir istatistik bilginiz varsa paylaşırsanız memnun olurum. MKE'den alınan silah 2016'dan sonra daha da artış gösterdi mi? Yani sizin silah satışlarınızı da merak ederek soruyorum bunu. 2016 yılından itibaren, yıl yıl belirtmek kaydıyla, şahıslara satılan silah kaç adet oldu -askeri personel ve polisi ayrı tutarak soruyorum- ve satılan silahların ne kadarı yerli, ne kadarı ithal silahlar; onları öğrenmek istiyorum.

Son sözüm olduğu için -yani bir daha söz alıp belki size bazı şeyleri söylemek isterdim ama- şimdi söyleyeyim çünkü Başkan müsaade etmiyor; öyle demokratik bir yöntem oluşturdu, o yöntemi şimdi kullanayım.

Aslında MKE'nin çok daha büyük başarılarla imza atacağını bilincindeyim ve 2019'dan beri siz kurumun başındasınız Genel Müdür olarak. Yani dış ülkelerdeki bilgi ve birikiminizle, özel sektördeki bilgi ve birikiminizle kurumsal olarak MKE'yi belli bir noktaya çekme gayretlerinizi izliyoruz. Elbette ki her kurumda belli kusurlar, hatalar olur. Bizim bu sorularımızdaki ve yaptığımız eleştirilerdeki amaç kurumun daha iyi bir noktaya gelmesi yolundadır; yani kurumu yıpratmaya yönelik ya da kurumun çalışmalarını alta çekmeye yönelik herhangi bir kaygımız yoktur. Bütün KİT'ler, Türkiye Cumhuriyeti'nin, şanlı bayrağımızın altında vatanımızın KİT'leridir. Biz bu KİT'lerin daha iyi yönetilmesini, daha iktisatlı, devletin, milletin parasını koruyan, kollayan bir anlayışla yönetilmesini çok arzu ediyoruz. O yüzden zaman zaman burada değişik kurumlara yönelik ağır ve sert eleştirilerimiz oluyor ama bizim MKE'ye olan eleştirimiz: Daha iyi olabilir, daha dünyaya açılan bir marka hâline gelebilir ve uluslararası dünyada yerini çok daha sağlamlaştırdı çok daha iyi bir noktaya getirilebilir diye düşünüyorum. Bu yolda da başarılarınızın devamını diliyorum. Özellikle eksik ve aksak olan ve yasal olarak ya da diğer konularda bizim üzerimize ne düşüyorsa... Tabii, bizim getirdiğimiz kanun teklifleri ya da araştırma önermeleri muhalefet olduğumuz gerekçesiyle Mecliste kabul edilmiyor iktidar partileri tarafından ama iktidar partilerinin getirdiği ve bizim de aklımızın bastığı her noktada, bu kuruma yönelik çıkacak her türlü yasada, her türlü gelişmede sizin lehinizde oy kullanacağımızı belirtiyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Sayın Karakaya, buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyelerini ve başta kurum yetkilileri olmak üzere Komisyonumuza misafir olarak katılanları selamlıyorum.

Efendim, tabii, Makine ve Kimya Endüstrisi, Türk imalat sanayisinde genel anlamda geçmişte çok ciddi katkılar vermiş olan, üç asrı geçen bir geçmişe sahip, yerli, millî ve bu bağlamda da son derece stratejik bir kurumumuz ve gururumuz.

Ben bu kurumda emeği geçen, bu kurumda yapılan projelerle bunu daha ileriye taşıyan herkese teşekkür ediyorum.

Tabii, burada maddelerde de bazı konular gündeme getirildi. Bu konular üzerinde mutlaka durulacaktır, gerekli öneriler doğrultusunda işlemler yapılacaktır.

Ben, müsaade ederseniz, biraz finansal yapı ve faaliyet durumuyla ilgili bir iki konuyu katkı olması bakımından çok kısa dillendirmeye çalışacağım. Aslında finansal yapıya baktığımızda, elimizdeki mali raporlar üzerinden yaptığımız değerlendirmede, kurumun böyle bir ciddi sıkıntısı görünmüyor. Bu anlamda kârlılığını da artıran ve kârlı bir şekilde devam eden bir Kurumumuz. Sermayesi 2020 yılında artırılmış; 1 milyar 200 milyon. Yalnız, o rakam da “1.200 milyar TL” yazıyor konuşmada. Bu tür rakamlar önemli rakamlardır. Dolayısıyla, o 1 trilyon 200 milyara karşılık gelir ama Sayın Genel Müdür doğru okudu rakamı oradan okurken. Bunlar mukayeselerde ileride de, kayıtlara geçtiği için, daha titiz olmak gerekir diye düşünüyorum.

Finansal yapıyla ilgili, mali tablodan gördüğüm bir şey: 2017 yılında ilk defa, kıdem tazminatlarıyla ilgili ayrılan karşılıklar mali tablolarda yer almış. Tabii, bunun detayını göremedim. O kıdem tazminatları nerelere dağıtıldı, hangi kalemlerde karşılığını buldu? Çünkü toplu bir aktarım gibi geldi bana. Yine, bu yapı içerisinde -belki çok önemli değil ama bir katkı olması anlamında- her yıl kıdem tazminatı almaya hak kazanan çalışanlar oluyor mutlaka. Onlarla ilgili, ödenecek tahmini tutarların kısa vadeli yabancı kaynakların içerisinde olması aslında öngörülür. Burada, ben geçmiş, daha doğrusu birkaç yıla baktığımda kısa vadeli yabancı kaynaklarda böyle bir şeyin olmadığını gördüm. Ha, bu çok önemli mi? Değil ama mali rapor analizi açısından belki önemli olabilir ya da dikkat edilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, aslında, faaliyet yapısıyla ilgili şey çok önemli: Tamam, kârlı bir kuruluşumuz ama sonuçta bizim mali tablolarımız, faaliyet durumunun raporlanması belli kademelere göre ana faaliyetten başlar, ona göre devam eder, en sonda da arızı faaliyetler ya da “olağan dışı gider ve zararlar” “olağan dışı gelir ve kârlar” grubu yer alır. Şimdi, gelir tablosuna, faaliyet tablosuna baktığımızda aslında yapısal bir durum ortaya çıkıyor, görünüyor, o da şu: olağan dışı gider ve zararların -olağan dışı gelir ve kârlarda da var ama- bu toplam içerisindeki ağırlıkları faaliyet yapısının analizinde önemli bir şeye ulaşıyor ve bunun da ağırlıklı olarak çalışmayan kısım giderleriyle alakalı olduğunu... Buradan ben şunu çıkarıyorum: Yani, tam maliyet yöntemi değil de normal maliyet yöntemine göre hareket edildiği ve çalışmayan kısım giderlerinin doğrudan sonuç hesaplarına aktarıldığı. Tamam, bu olabilir ama çalışmayan kısım giderleri ve toplamda olağan dışı gider ve zararların -şöyle göz ucuyla bakıldığında bu hemen görünüyor- net satışların yüzde 22’si, 23’üne geldiğini, faaliyet giderlerinin de üzerinde bir rakama geldiğini hatta bunu maliyetlerle mukayese edecek olursak -satış maliyetleriyle- daha da fazla olduğunu da görebiliyoruz. Buraya dikkat çekmek istiyorum. Yani, mutlaka bunun bir izahı, açıklaması vardır ama bu çalışmayan kısım giderlerine neden olan o faaliyet durumu ve bunların

tasfiyesini, çalışılabilir hâle getirilmesini, bu konu üzerinde biraz daha belki yönetim olarak... Teknik kurumlarda genellikle bunlar atlanıyor çünkü teknik genel müdürler işin mali tarafından ziyade diğer tarafla ilgilendiği için. Ben bu Komisyonunda işin bu tarafını da dikkatlerinize getirme ihtiyacı duydum.

Çok teşekkür ediyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Karakaya, teşekkür ediyoruz.

Sayın Öztürk, buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Müdürlüğümüz sunuş konuşmasında Kurumun, Türkiye genelinde vergi beyan eden 100 mükellef arasında bir önceki döneme göre 55 sıra birden yükselerek 178 milyon lirayla 41'inci sıraya, KİT'ler arasında 4'üncü sıraya ve savunma sanayisi kuruluşları arasında da 1'inci sıraya geldiğini belirtti. Bu başarıları için öncelikle tebrik ediyoruz. Ancak, Kurum daha fazla kâr edecek bir durumda iken sanki zarar etmek çabası gösterir hâlde. İşletme sermayesi, dış alımlar ile ticari mallar iç ve dış alımları için bütçenin ödenekleri üzerinde harcama yapılmış. Bu durum yıl içinde bütçenin revize edilmesi ihtiyacını doğurmasına rağmen Yönetim Kurulunun toplanamaması nedeniyle bu yönde bir karar alamamasından ileri gelmiştir. Bütçe ödenekleri üzerinde bir harcama var, bütçenin revize edilmesi gerekiyor ama Yönetim Kurulu toplanamıyor. Bu, vergi rekortmenleri listesinde bulunan bir kuruluş için kabul edilemez bir ciddiyetsizlik.

Yine, Sayın Karakaya da belirtti, üretimle ilgili olan ancak üretimin boşa geçen zamanını, diğer bir ifadeyle çalışılmayan kısım ve sürelerle ilgili olarak giderleri ifade eden “çalışılmayan kısım giderleri” önemli tutarlarda bulunmakta. Kurum, bu şekilde 2015'te çalışılmayan kısım giderleri için yaklaşık 143 milyon lira, 2016'da 144 milyon lira, 2017'de ise 157 milyon lira zarar oluşturmuş. Kuruma ait fabrikalarda, stratejik önemi nedeniyle, siparişi alınamamasına rağmen açık ve kullanılabilir durumda tutulması gereken üretim hatları bulunmakta. Bu bir zorunluluk, bunu anlayabiliyoruz ama Kurumunuz iç piyasada da birçok siparişi zamanında yetiştiremediği için ceza ödüyor, bir de fabrikalara çalışmadığı kısım ve boş işçilik giderleri için para ödüyor. Fabrikalarınızda çalışılmayan kısım ve boş işçilik giderlerinin azaltılması yönünde 2017'den bu yana neler yapıldığı konusunda bilgi alabilir miyiz?

Yine, 2 bulgu üzerinden yerli ve millilik konusunu ve AR-GE'yi değerlendirmek istiyorum. Kurumun fabrikaları ve diğer ilgili birimlerinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere temini gereken muhtelif ham madde, malzeme ve ürünlerin tedariki için çıkılan ihalelere son dönemlerde bazı ülkelerin teklif vermektan imtina ettikleri, yurt dışı satıcılara yetkili makamlarca ihraç izni verilmemesi nedeniyle bazı sözleşmelerin iptal edildiği, bir kısım ihraç izinlerinin uzun süredir beklediği ve bu nedenle bazı sözleşmelerin iptal edildiği, yurt dışı bankaların kesin teminat için aracılık yapmaktan kaçındığı, dolayısıyla kurumun üretim ve işletme faaliyetlerinin bu konuda olumsuz etkilendiği tespit edilmiştir. Yani üretimin gecikme nedenlerinden biri de bu, malzeme olmayınca üretim yapamıyorsunuz, üretimi geciktiriyor veya cezaya giriyorsunuz. Sayıştayın önerisi “Millî ve yerli kaynak bulma konusunda çaba sarf edin.” doğrultusunda. Savunma ihtiyaçlarının karşılanmasında dışa bağımlılığın azalması, teknolojik gelişmelere süratle uyum sağlanması, yeni projelerle ürün tasarımlarının gerçekleştirilmesi için de AR-GE faaliyetleri son derece önem arz etmekte. Kurumun merkezde ve fabrikalarında AR-GE birimi bulunmakta ancak anlaşıldığı kadarıyla “AR-GE çalışmalarına ağırlık veriyoruz, yapılmayanı yapma anlayışı çerçevesinde çalışıyoruz.” iddiasına rağmen kısıtlı personel ile yoğun iş yükü nedeniyle ürün geliştirme düzeyinde sınırlı kaldığınızı, ne TÜBİTAK programlarına ne de vergi, teşvik, istisna gibi indirimlerden yararlanmadığınızı görüyoruz.

Bu bulgular doğrultusunda sormak istiyorum: Yakın bir zamanda Meclis Genel Kurulundan AR-GE merkezlerinin kurulmasını teşvik etmek üzere bir kanun çıktı; yerli ve millî sanayinin geliştirilmesi için önemli bir kanundu. Bizler de eksik yönleri tamamlamak üzere görüşlerimizi dile getirsek de kanunun olumlu olduğu konusunda hemfikiridik. Şimdi, Sayıştay 2017 yılında özetle şu öneride bulunmuş: “Yurt dışından mal alımınız kısıtlı, sıkıntılı; yerli ve millîleşin, AR-GE faaliyetlerine ağırlık verin.” Kurumunuz dışa bağımlılığı azaltmak, ham madde bulma sıkıntısını aşmak için 2017 yılından bu yana neler yapmıştır ve yapacaktır? Fabrikalarınızın bulunduğu yerlerde AR-GE merkezleri kurulmuş mudur? Kırıkkale Üniversitesi dışında herhangi bir üniversiteyle teknopark kurulması için bir girişimde bulundunuz mu? Ayrıca, Kurumunuzun 2017 yılı Yatırım Programı’nda yer alan ve aynı yıl tamamlanması öngörülen 5 projeden sadece 1’i tamamlanmış, 1’i iptal edilmiş, 3’ü de bitirilemediği için ertesi yıla devredilmiştir. Kurumunuzun, tamamlanma süresi 2015-2018 yılı olarak öngörülen ve hâlen tamamlanmamış kaç projesi bulunmaktadır? Projelerin bu doğrultuda uzun sürelere yayılmasının, işlerin tamamlanamamasının açıklaması nedir?

Bunun dışında, Sayıştay bulgularında yer alıp şu an üst komisyon bulgusunda yer almayan, Oleum Barut Üretim Tesisi Projeniz vardı. Bildiğiniz üzere, oleum, barut için olmazsa olmaz, dışa bağımlılığımızı azaltma bakımından da kritik bir öneme sahip. Mevcut tesisimiz eski teknolojiye sahip ve yeni bir tesis için yıllar boyu birtakım çalışmalar olmuştu. Bu yatırım programında, 1998 yılında başlanmasına rağmen 2007 yılına kadar bir ilerleme olmamış, 2007 yılında Savunma Sanayii Destekleme Fonundan kredi kullanılmış ve Hindistanlı bir yüklenici edinilmiş, 2009 yılında 4,9 milyon euro karşılığında yüklenici firmayla sözleşme imzalanmıştı. 2012 yılında tesisin montaj işlemleri yeni başlamış, 2013 yılında soğuk çalıştırma ve işletmeye alma çalışmaları yapılmıştı. İlerleyen dönemlerde sebebi belirsiz üretim hataları olmaya başlamış bunun sonucunda da işletmeye alınamamıştı. Geçen sürede sorunlar devam etmiş ve 8 Ocak 2020 tarihinde yükleniciyle yapılan bu sözleşme feshedilmiş 28 Şubat 2020 tarihinde de hukuk birimi tahkim sürecini başlatmıştır.

Sayıştayın 2018 raporunda fiziki gerçekleşme yüzde 80, nakdi gerçekleşme yüzde 93 olarak belirtilmiş. Şimdi, bu bilgiler ışığında şunları sormak istiyorum: Tesis için bundan sonraki süreç ne olacak? Atıl yatırım olarak kalacak mı, yoksa yeni bir proje yapılacak mı? Mevcut tesis teknolojisiyle barut ihtiyacını karşılamakta zorluk çekiliyor mu?

Bunların dışında da kısa kısa sorularım var. Makina ve Kimya Endüstrisinin Gazi Fişek Fabrikasında Mayıs 2020 tarihinde devreye alınması planlanan yeni üretim hattı devreye alınabilmiş midir? Bu hattaki yıllık 60 milyon mermi üretim hedefine ulaşılabilmiş midir? Şu an MKE yıllık kaç adet mermi üretimi yapabilmektedir? Bu üretim kapasitesiyle ülkemizin dışa bağımlılığı ortadan kalkacak mıdır? Bununla beraber, MKE’nin en önemli görevi silah üretimi ve ülkemizin dışa bağımlılığını ortadan kaldırmaktır. MKE yaptığı silah üretimiyle dışa bağımlılığımızı ortadan kaldırılabilmiş midir?

Çok teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyoruz Sayın Öztürk.

Sayın Kaya, buyurun.

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Arkadaşlar gündeme getirdi ama tekrarın gücü diye bir şey var. Ben de tekraren bunu sormak istiyorum: Suudi Arabistan Kraliyet Hava Kuvvetleri ile Makina ve Kimya Endüstrisi arasında 2016 ve 2017 yıllarında 3 tip uçak bombası ihracatını kapsayan 3 ayrı sözleşme imzalanmıştır. Belirtilen sözleşmelerin bedelleri sırasıyla 36,3 milyon dolar, 51,2 milyon dolar ve 32,8 milyon dolar olmak üzere toplam 120,3 milyon dolar olmuştur. 2 sözleşme için yüzde 30, 1 sözleşme için de yüzde 40 oranında

avans ödenmesinin sözleşmenin imzalanmasından itibaren otuz gün içerisinde faturanın teslim edilmesi gerektiği sözleşmeye eklenmiştir. Nisan 2020 itibarıyla toplam 10 ayrı sevkiyat yapılmış bu sevkiyatlar karşılığı avans ödemeleri dâhil olmak üzere 48,1 milyon dolar tahsilat yapılmış ancak ödenmesi gereken 66,2 milyon doların henüz tahsil edilemediği görülmüştür. Sözleşme incelendiğinde ceza hükümlerinin sadece Makina ve Kimya Endüstrisi aleyhine düzenlenmiş olduğu, Makina ve Kimya Endüstrisinin tahsilat yapamaması durumunda sözleşmede bir tedbirin olmadığı görülmektedir. Bunun sebebi nedir? Bu tür bir sorun öngörülememiş midir? Yani tahsilatla ilgili bir sorunun olacağı öngörülemediği için mi sözleşmeye bu madde konmamıştır? Makina ve Kimya Endüstrisi gibi millî bir kurumumuz, millî güvenliğimizle ilintili bir kurumsa neden kendini garantiye alacak bir maddeyi sözleşmeye eklemekten kaçınılmıştır ya da göz ardı edilmiştir? Kurumun önemi itibarıyla bunun düşünülemediğini düşünmek dahi istemiyoruz. Bu durum Suudi Arabistan Kraliyet Hava Kuvvetlerine verilmiş bir imtiyaz mıdır, böyle de değerlendirilebilir mi? Böyleyse, bu imtiyaz Suudilere neden tanınmıştır? Açıkçası bunu merak ediyoruz, böyle bir değerlendirme var.

Bir başka merak ettiğimiz mesele ise, uçak ve bomba ihracatı sözleşmeleri dışında Suudi Arabistan ile Makina ve Kimya Endüstrisi arasında gerçekleşmiş başka ithalat ve ihracat sözleşmeleri var mıdır ve kapsamları nedir? Benzer şekilde Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu ile ASELSAN’la KORKUT Projesi kapsamında alt yüklenici sıfatıyla 74,6 milyon euro bedelli ürün ve hizmet temini sözleşmesini 17/01/2017 tarihinde imzalamış, bu sözleşme kapsamında Makina ve Kimya Endüstrisine yapılması gereken 45,1 milyon TL ödemenin Nisan 2020 itibarıyla süresinde gerçekleşmediği tespit edilmiştir. Ödemenin tahsilatı için hukuki yollara başvurulmuş mudur?

Yine, Filipinler konusu var. Arkadaşlar onu da gündeme getirmişti. Önümüzde Suudi Arabistan Kraliyet Hava Kuvvetleriyle yapılan sözleşme örneği varken aynı kurum Filipinler Savunma Bakanlığına yaptığı mühimmat satışlarında malların zamanında teslim edilememesi nedeniyle gecikme cezaları ödemek zorunda kalmıştır. 2014-2015 yıllarında Filipinler Savunma Bakanlığı muhtelif mühimmat satışına ilişkin toplam 7 milyon 376 bin 824,27 dolar tutarlı 5 ayrı sözleşme imzalanmış, sipariş zamanında teslim edilemediği için ve sözleşme hükümleri gereği gecikme cezası uygulanmıştır. Biz, siparişi yetiştiremediğimiz anda ceza yiyoruz fakat siparişi tamamladığımız, eksiksiz teslim ettiğimiz zaman tahsilat gerçekleştiriyoruz gibi bir durum ortaya çıkıyor. Üstelik sözleşmelerde bunun da bir cezası yok. Sözleşmeler neden bizim haklarımızı, hukukumuzu koruma konusunda bu kadar eksik kalıyor, bunun sebebi nedir? Bunu merak ediyorum.

Yine, bir “oleum” konusu var. Barut üretimi için olmazsa olmaz ham madde olan oleumun, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun Barutsan Roket ve Patlayıcı Fabrikasında üretildiğini ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde kullanılan havan, sevk barutu, roket, uçak bombası gibi mühimmat ve patlayıcıların üretiminde kullanıldığını ve ülkemizde oleumun Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu dışında kimse tarafından üretilmediğini biliyoruz.

Şimdi, Kurumumuzun bir tesisi var; 1961 yılında 20 ton/gün kapasiteyle çalışan bir tesis fakat yetersiz, bildiğimiz kadarıyla yapılan üretim yetersiz. Bunun için 1998’de daha yüksek kapasiteli üretim yapan bir tesis için bir yatırım programı oluşturulmuş fakat aradan dokuz yıl geçmiş, yani 2007 yılına kadar herhangi bir ilerleme kaydedilememiş. 2007 yılında Savunma Sanayi Destekleme Fonundan kredi kullanılmış, yapılan ihale sonucunda Hindistan menşeli bir firma, tesisin yüklenicisi konumuna gelmiş. 2009 yılında 4,9 milyon avro para harcanmış, 2012 yılında tesisin montaj çalışmalarına daha yeni başlanabilmiş, 2013 yılında tesisin soğuk çalışma ve işletmeye alma çalışmalarına başlanmış fakat açıklanmayan çeşitli üretim hatalarından dolayı işletmeye alma başarısız olmuş. Bu açıklanmayan nedenler nelerdir? Yani gerçekten ilginç, bu kadar kamu kaynağı burada harcanmış fakat tesis

işletmeye alınamamış. Daha sonraki dönemlerde sorunlar devam etmiş fakat işletmeye alma konusu sonuçlanmamış. 2020 yılında 4,9 milyon avro harcanarak şirketle yapılan bir sözleşmenin feshedildiğini görüyoruz. Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu gibi bir kurumumuz nasıl olmuş da bu işten sonuç alamamış? Ortada bir beceriksizlik mi var, başka bir şey mi var bunu anlama güclüğü çekiyorum. Yani ciddi kamu kaynaklarının çöpe atıldığı görülüyor. Bu konuyu da bir izah ederseniz memnun olacağım.

Çok teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyoruz Sayın Kaya.

Sayın Durmuşoğlu, buyurun.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumumuzun çok değerli Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu üyeleri, Sayıştayımızın değerli temsilcileri, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri; sözlerimin başında Bitlis'in Tatvan ilçesinde meydana gelen helikopter kazasında hayatını kaybeden aziz şehitlerimizi, kahraman komutanlarımızı rahmetle ve minnetle anıyorum; ailelerine ve milletimize baş sağlığı diliyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün yapmış olduğumuz toplantının hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Türk Silahlı Kuvvetleri ve güvenlik güçlerinin konvansiyonel alanda savunma sanayisine dayalı silah ve mühimmat ihtiyaçlarını azami yerli katkıyla düşük maliyetli ve kaliteli ürünlerle karşılamak; artan kapasite üstünde ihracat yaparak inovasyon ve AR-GE faaliyetlerinde bulunan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumumuz, Türkiye'nin hafif silah mühimmat üretimi yapan tek devlet kuruluşudur. Altı yüz yıla yakın süredir varlığını devam ettiren Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumumuz, sürdürülebilirlik anlayışı kapsamında geçmişinin gerektirdiği avantaj ve tecrübeyle hem ülkemizde hem de dünyada tanınan, kaliteli ve güvenilir bir marka olarak yoluna emin adımlarla ilerlemektedir.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu, kalkınma planları ve yıllık programlar çerçevesinde imalat sanayi alanında her çeşit silah, mühimmat, patlayıcı madde, makine, teçhizat ve malzeme imalat kapasitelerini kârlılık ve verimlilik esasını göz önüne alarak savunma ve sivil savunma ihtiyaçlarına göre planlamakta ve ekonomik bir şekilde üretilip pazarlamaktadır. Başarılı çalışmalarınızdan dolayı sizleri tebrik ediyorum.

Makina ve Kimyanın hafif silah grubunda ürettiği birbirinden farklı özellikteki çok sayıda silah, Türk Silahlı Kuvvetlerinin hafif silah ihtiyacını karşılıyor. Silahların bir kısmı Türk mühendisler tarafından yerli ve millî olarak geliştirilirken, bir kısmının da yurt dışından lisansı satın alınarak üretiminin gerçekleştirildiği bilinmektedir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliği, desteği, teşviikiyle savunma sanayisinde dışa bağımlılığı bitirecek teknolojilere yapılan çok ciddi yatırımlarla bu daha da ivme kazanmıştır. Çok şükür, savunma sanayisindeki yerli ve millilik oranları son yıllarda yüzde 70'lere dayanmıştır. Makina ve Kimya Enstitüsü tarafından yapılanların en önemlilerini sayacak olursak: Fırtına, Panter, Yavuz, Boran obüsleri ve ana muharebe tankı ALTAY silah tipi sistemi gibi, ağır silahlar gibi yaklaşık 400 farklı grupta millî silah, mühimmat ve patlayıcı üretimi için gerekli malzeme, ekipman üretimiyle terörle mücadelede büyük yol katedilmiş olup uluslararası arenada adından söz edilen bir Türkiye hâline gelinmiştir. Bunların hiçbirini yeterli bulmuyoruz, çalışmalarınızı artan hız ve tempoda sürdüreceğinize ve çok daha ileri seviyelere çıkaracağınıza yürekten inanıyor, tekrar toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Durmuşoğlu.

Sayın Ünlü, buyurun.

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, Makine ve Kimyanın Genel Müdürü ve değerli yöneticileri ve diğer kamu kurumlarından gelen arkadaşlar; hepinize hoş geldiniz diyorum, saygılar ve hürmetlerimi sunuyorum.

Ben de bir iki laf etmek istiyorum Makine ve Kimya üzerine. Savunma sanayisinin göz bebeği olan Makine ve Kimya, hâlen Türk Silahlı Kuvvetlerinin yurt içi ve yurt dışında kullandığı malzemeleri üretmeye devam etmektedir. Zeytin Dalı, Fırat Kalkanı ve Barış Pınarı gibi Türk Silahlı Kuvvetlerinin sınır ötesinde gerçekleştirdiği harekâtlarda Kurumun fabrikalarında üretilen mühimmatlar kullanılmıştır.

90’lı yıllarda 20 bin işçinin çalıştığı Makine ve Kimya fabrikalarında bugün -sizin de sunumda bahsettiğiniz gibi- toplam işçi ve memur sayısı 5.355’tir. Daha önce faaliyet gösteren kimi atölyeler bugün kapatılmıştır. Örneğin, top fabrikasına bağlı dökümhane artık yoktur, mühimmat fabrikasına bağlı sandık atölyesi çoktan kapanmıştır; buna benzer kapanan yerler bulunmaktadır. Burada bir sorum olacak: İktidarca yerli ve millî olmanın önemi bu kadar vurgulanırken neden Makine ve Kimya gibi bir kurumun fabrikaları küçültülmektedir?

Bir başka konu da vatandaşlarımızdan ve basından öğrendiğimiz kadarıyla KİT’ler içinde faaliyet gösteren fabrikalar içinde en düşük maaş Makine ve Kimya Kurumu işçilerine verilmektedir. Yaklaşık sayıları 3 bini bulan işçilerimiz hem kamuda çalışmakta hem de önemli işler yapmaktadır. Gece gündüz çalışarak ülke savunması ve güvenliği için mühimmat üreten bu işçi kardeşlerimizin maaşlarının düşük olması çok üzücüdür. Bu bağlamda sormak istediklerim: Şu an çalışan bir işçinin ortalama aylık maaşı ne kadardır ve yan ve sosyal hakları nelerdir? Ücret belirlenme aşamasında, yapılan iş, işin önemi ve zorluk derecesi gibi kriterlere bakıldığında sizce bu ücretler yeterli midir?

Teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Ünlü.

Buyurun Sayın Kara.

ESİN KARA (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de konuşmama başlamadan önce helikopter kazasında kaybetmiş olduğumuz şehitlerimize Allah’tan rahmet diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

Sayın Genel Müdürüm, ben de bilanço üzerinde ve gelir tablosu üzerinde bazı değerlendirmeler yapmak istiyorum. Bilançolarınızda 2017 yılında şüpheli ticari alacaklarda 4 milyon 890 bin rakamını görürken 2018 yılında bu rakam 14 milyon 963 bin liraya çıkmıştır. Şüpheli alacaklarınızın herhangi bir teminatı yok mudur? Artış hangi kurumlardan ya da kimlerden kaynaklanmaktadır?

Yine bilançonuzu incelediğimiz zaman 2017 yılında sayım tesellüm noksanları... Yani envanter sayımı yapıyorsunuz, yapmanız da gerekiyor; 2017 yılında envanter sayımında sayım tesellüm noksanlarınız 2 milyon 674 bin, 2018 yılında 2 milyon 754 bin ve aynı şekilde bilançonuzda sayım tesellüm fazlaları da var yani 2017’de 1 milyon 406 bin, 2018’de de 1 milyon 634 bin. Yani, bir bilanço kaleminde hem sayım tesellüm noksanı hem de sayım tesellüm fazlası varsa acaba stoklarınıza giriş ve çıkışlarda, kodlarda bir hata mı yapılıyor, muhasebe sisteminizde bir sıkıntı mı var, bunun yeniden değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum ya da eğer stok kodlarınız doğru ise bu sayım tesellüm eksiklik ya da fazlalıkları neden kaynaklanmaktadır, bunun iyice analiz edilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Yine, uzun vadeli yabancı kaynaklar bölümünüzde diğer mali borçlarda... Ki finansman giderleriniz muhtemelen bunlara aittir çünkü Kurumunuzun bir kredisi yok uzun vadeli ve kısa vadeli yabancı kaynaklarınıza baktığım zaman. Diğer mali borçlarınız nelerdir? 2017'de 195 milyon, 2018'de 210 milyon yani nedir? Diğer bölümü atıldığı için o yüzden soruyorum ben.

Yine, bilanço kaleminizde, uzun vadeli yabancı kaynaklarda, E bölümünde borç ve gider karşılıkları hesabını görüyorum, bu hesabın detayı nedir? Çünkü 2017 yılında 60 milyon, 2018 yılında 57 milyondur ve düşüşe geçmiştir. Bu borç ve gider karşılıkları olağan dışı giderlere mi atılmıştır? Çünkü gelir tablonuzda geçmiş yıl zararları ve olağan dışı giderler kaleminin yüksek olduğunu görüyorum. Yine, bunlar, konusu kalmayan karşılıklar hesabınız, şüpheli ticari alacaklarınıza tahsile mi aittir? Bunu merak ediyorum. Biraz teknik konu, muhasebe bilgisi gerektiği için yazılı cevap vermeniz daha iyi olacaktır. Ama benim incelemelerimde gördüğüm şu: Şüpheli alacaklarınızda silinen bir kısım var mı diye incelediğim zaman şöyle buldum: 2017 yılı şüpheli ticari alacaklarınız 4 milyon 890 bin. Tahsil ettiğiniz zaman bu konusu kalmayan karşılıklar hesabı, gelir tablosuyla hesap görür, bunu çıkarttığım zaman arada -966 milyonunu çıkarttığım zaman- 3 milyon 923 bin kalır. Bu yıl içerisinde yeni karşılık ne kadar ayrıldı? Yani yeni şüphelileri de eklediğim zaman karşılığınız 12 milyon 934 bin, 2018 yılında şüpheli ticari alacağınızın 16 milyon 858 bin olması lazım ama baktığım zaman 14 milyon 963 bin yani 1 milyon 895 bin şüpheli alacağınız 128 şüpheli ticari alacaklar, 129 şüpheli ticari alacaklar karşılıklı hesapları tahsil edilmeksizin kapatılmıştır. Tabii, bir önceki dönemlerde de bunlar kuruma gider olarak yazıldığı için bunlar neden kaynaklanmaktadır?

Şimdi, bir de çalışılmayan gider kısımlarımız, 2017'de 156 milyon, 2018 yılında 198 milyon. Tabii ki bu atıl olan, kullanılmayan makinelerimizin, değerlerimizin boşa geçen zamandan kaynaklanan bir durum olduğunu gösteriyor. Bu rakamları da net kurum kazancına baktığımız zaman yüksek olarak değerlendiriyorum.

Yine, geçmiş yıl gider ve zararları, 2017 yılında 121 milyonken 2018 yılında 179 milyon yani geçmiş yıla ait ne tür giderler zarar yazıldı? Yine, ciro artarken yani satışlarınız artarken maliyetlerinizdeki artışınız düşük seviyede gerçekleşmiş. Bu demektir ki iyi bir maliyet, imalat yapısına ulaşmışsınız daha artan oranda da sistemli bir şekilde artışınız yok.

Ben bir de şunu merak ediyorum, bu ödenmiş sermayeniz 675 milyon, Türk Ticaret Kanunu'na göre yasal yedekler, ödenmiş sermayenin yüzde 20'sine ulaşıncaya kadar dönem net kârından yüzde 5 ayrılır. Siz de ise baktığım zaman, 249 milyon yasal yedek yani Türk Ticaret Kanunu'na göre ayrılmış yedek görüyorum statü yedeklerinin vesairesinin haricinde. Yani Genel Kurul toplantılarınız haricinde ayrılan yedekler. Normalde 135 milyon olması gerekirken 114 milyon lira fazla ayrılmış görülüyor. Bu acaba KİT'lere özel bir durum mu? Onu bilmediğim için soruyorum.

MEVLÜT KARAKAYA(Ankara) – İsterse devam edilebiliyor.

ESİN KARA (Konya) – Devam edilebiliyor, tamam. O konuda bilgim olmadığından soruyorum.

Yine, AR-GE çalışmaları, AR-GE merkezinin kurulmasını ben de destekliyorum çünkü siz bizim için çok değerli bir Kurumsunuz. Özellikle savunma sanayisi ve silah sanayisinin bir ülke açısından ne denli güçlü olması o ülkenin de güçlü olduğunu, dışa bağımsız olduğunu gösterir. Bu noktada ben şunu da söylemek istiyorum: Kendi seçim bölgem Konya. Beyşehir av tüfeklerinin ihracatı bakımından dünyanın en önde gelen ilçesidir. Özellikle Huğlu'da kurulmuş olan av tüfekleri kooperatifinin başarısı ortadadır. Şunu söylüyorum: Fabrikalarınız hep Çankırı, Kırıkkale, Ankara, o civarda toplanmış, Konya Beyşehir buna hazırdır. Konya'da yetiştirilecek personele de gerek yok, on yaşındaki bir erkek çocuğuna, bir kız çocuğuna ya da bir hanımefendiye siz su borusunu verin ondan tüfek yaparlar. O kadar net yetişmiştir, gerçekten öyledir.

Başkanım, bu konuda hiç şey yapmayacağım. Liderimiz Devlet Bahçeli de aynısını söylemiştir. Savunma sanayisinde Konya öncülük yapabilecek konumdadır. Konya'ya MKE'nın ben bir fabrika açmasını talep ediyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Aydın da var.

ESİN KARA (Konya) - Başkanım, bu konuda ben pek mütevazı olmayacağım çünkü gerçekten öyledir. Şöyle söyleyelim: 100'ün üzerinde ülkeye ihracatı başarmış... Özellikle sadece geçen ay 11 milyon dolarlık bir ihracatı Amerika'ya gerçekleştirdi bizim kooperatifimiz. Bizim orada genç girişimcilerimiz var yani 80'den fazla özel girişimci var bu kooperatifin haricinde. AR-15 tipi yivli silahlar, bombaatarlar, piyade silahı namlusu değişebilen... Susturucuda özellikle 22 desibele kadar düştüler -ki dünyada herhâlde kullanılan 40 ila 50 desibel arasındaymış- bizim gençlerimizin çok büyük başarıları var ve ellerinde projeleri var. Özellikle Kurumunuzun bu gençlere ön ayak olması, bunların projelerinin değerlendirilmesi çok önemli diye düşünüyorum. Hani biz bu konuda bize gelen talepleri sizlere yönlendireceğiz, inşallah güzel sonuçlar alınır ki bu bahsedilen şeyler gerçekten değerli. Ben de Beyşehir ziyaretlerimde özellikle hafif piyade silahlarıyla da atış yapma ve tüfeklerle de atış yapma şansını buldum, Beyşehir'in de bu konuda değerlendirilmesi, hakkının yenilmemesi gerektiğini düşünüyorum. En azından şu olur: Özel sektörümüzle beraber iş birliği çerçevesinde fason olarak da imalatı yine Beyşehir'in yapabileceğini düşünüyorum, Huğlu'nun, Üzümlü'nün yapabileceğini düşünüyorum.

Başarılarınızın devamını diliyorum Sayın Başkanım, benim değerlendirmem bu kadar.

Sağ olun.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bence bu teklif ciddiye alınmalı yani.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Türkmen, buyurun.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, Makina ve Kimya Kurumumuzun Değerli Genel Müdürü, Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarım, Sayıştayımızın değerli temsilcileri, diğer kurumlarımızdan gelen saygıdeğer katılımcılar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum, hoş geldiniz.

Evet, tartıştığımız Kurum tabii, Türkiye'nin göz bebeği bir Kurum, bunu tartışıyoruz. Diğer arkadaşlarımız hemen hemen söylenecek her sözü söyledi, çok da bir şey kalmadı.

Ben, helikopter kazasında şehit olan başta Komutanımız olmak üzere bütün askerlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine sabır diliyorum, Türk milletine başsağlığı diliyorum. Çok üzücü bir hadise cereyan eyledi, Allah bir daha böyle kazaları vermesin diye dua ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Âmin.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Evet, Kurum görüldüğü gibi herkes tarafından takdir edilen ve son dönemlerde de gerçekten benim de hayal edemediğim... Ne demek benim hayal edemediğim? Ben silah tüccarı filan değilim ama 2003 yılından beri bu Kurumun Alt Komisyon Başkanlığını uzun dönem yapan ve bunu inceleyen KİT Komisyonunun bir üyesi olarak dokuz yıl bunu denetleyen bir kardeşiniz olarak söylüyorum. O dönemlere bakıyorum, bu döneme geliyorum, gerçekten ne kadar övmemiz gerektiğini... Burada derler ya hani: Göz yaşartacak bir büyüme, göz yaşartacak bir millî ve yerli bir fabrikamızın, bir Kurumumuzun olduğunu görüyorum.

Ben özellikle şunu istiyorum. Buradaki olan değerli temsilcilerimizin 2003 yılında Kurumun ürettikleriyle bugüne kadar olan üretilenlerin envanterini bizim Komisyonumuza yazılı olarak verirseniz nereden nereye geldiğimizi de böylelikle görmüş olacağız. Bu yönde, tabii, söylenen eksiklikleri, noksanlıkları sizler göz önünde bulunduracaksınız, daha verimli, daha faydalı, daha hayırlı, eksikleri de tamamlayarak üretimlerinize devam edeceksiniz. Ben bundan dolayı sizleri tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum. Gelmiş geçmiş ne kadar hizmeti olan müdürlerimiz, yöneticilerimiz varsa hepsine teşekkür ediyorum, bundan sonra sizlere de başarılar diliyorum ve hayırlı çalışmalarınızın devamını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Türkmen.

Buyurun Sayın Gaydalı.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim.

Ben de son derece kritik ve dikkatli çalışılması gereken bir sektörde çalıştığım için iş güvenliği konusunda bazı sorular sormak istiyorum. Depolama olsun, imalat sahaları olsun, son derece kritik sahalar. Gerçi çok şükür son yıllarda sizin sektörünüzde böyle bir şey duymadık ama son zamanlarda bir havai fişek fabrikası standartlara uygun yapılmadığı için büyük bir kaza oldu, bir sürü kardeşimiz de orada canını kaybetti. Şimdi, bu hususta Türk Standartları Enstitüsünün bir standardı var mıdır TSE'nin veya Makine Kimyanın geliştirdiği standartlar var mıdır, yoksa “universal” standartlar mı uygulanıyor? Son yirmi yılda kaza olmuş mudur, ölümcül kazalar oldu mu acaba? Geçmiş yıllara göre bu eğri azalma eğiliminde mi yoksa kritik... Hatta son yirmi yılın S eğrisi varsa bunu rica edeceğim. Gerçi gerek malzeme olsun gerek insan kaynaklı olsun, sistem hatası olsun bunlara çok dikkat edilmesi gerekiyor. Periyodik bakım ve onarımlar gözden geçiriliyor mu? Rutin ve periyodik personel eğitimi yapıyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Gaydalı.

Buyurun Sayın Yavuzılmaz.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Benim öncelikle sözüm Sayıştaya.

Şimdi “Sayıştay raporları sadeleştiriliyor.” denildiği zaman ben buna itiraz etmiştim, “Sansürleniyor.” “Filtreleniyor.” demiştim.

Şimdi, bir örnek vermek istiyorum: 2016 yılı Makine Kimya Endüstrisi Kurumu Sayıştay raporu toplam 328 sayfa, 40 sütun, 9 da satır. Yani toplam içinde barındırdığı kelime sayısı 118.080 kelime. 2018 yılı Sayıştay raporuyssa 88 sayfa, her bir sayfasında 30 sütun, 9 satır, 23.760 kelime var. Yani aralarında 4,96 kat fark var. Şimdi, bir örnek vermek istiyorum “Ne vardı, şimdiki raporlarda neler yok.” diye.

2015 ve 2016 yılı raporlarında Makine Kimya Endüstrisi Kurumunun yaptığı ihracat rakamları vardı, hangi ülkelere hangi miktarlarda ne kadarlık ihracat yapmışsınız. Ancak 2017 ve 2018 yılı raporlarında yok. Yani bu bilgilere Kurumu denetleyen bir milletvekili olarak bizim ulaşma şansımız da yok yani en azından rapor bakımından bu yok. Şimdi size o nedenle ben bazı bilgileri aktarmak istiyorum.

Makine Kimya Endüstrisi Kurumunun Sayıştay raporuna göre 2014 yılında yaptığı ihracatın ilk 7 ülkesini sizinle paylaşacağım. 1'inci sırada Amerika Birleşik Devletleri var, 52 milyon 587 bin TL; 2'nci sırada Suudi Arabistan, 36 milyon 226 bin TL; 3'üncü sırada Filipinler, 13 milyon 895 bin TL; 4'üncü sırada Kenya, 4 milyon 433 bin TL; 5'inci sırada Fas, 3 milyon 372 bin TL; 6'ncı sırada Türkmenistan, 3 milyon 340 bin TL, 7'nci sırada Bahreyn, 2 milyon 173 bin TL.

2015 yılında 1'inci sırada Suudi Arabistan var artık, 143 milyon 130 bin TL; 2'nci sırada Amerika, 35 milyon 289 bin lira; 3'üncü sırada Bahreyn, 18 milyon 823 bin lira; 4'üncü sırada Pakistan, 15 milyon 388 bin lira; 5'inci sırada Filipinler, 10 milyon 743 bin lira; 6'ncı sırada Belçika, 9 milyon 903 bin lira; 7'nci sırada Kenya, 7 milyon 326 bin lira.

En yakın son Sayıştay raporlarında yer alan ihracat listesi 2016 yılı, sonrasında zaten yok. 2016 yılında 1'nci sırada enteresan bir ülke var, son yıllarda çok ciddi sorunlar yaşadığımız bir ülke, Birleşik Arap Emirlikleri, 184 milyon 518 bin lira; 2'nci sırada Suudi Arabistan, 83 milyon 816 bin lira; 3'üncü sırada Kenya, 55 milyon 199 bin lira; 4'üncü sırada Amerika, 8 milyon 656 bin lira; 5'inci sırada Ürdün, 8 milyon 522 bin lira; 6'ncı sırada Katar, 7 milyon 440 bin lira; 7'nci sırada Belçika, 4 milyon 338 bin lira.

Sorum şu: 2017, 2018, 2019, 2020 yıllarında en fazla ihracat yaptığımız ülkelerin listesini ve ne kadarlık bir ihracat yaptığımızın bilgisini talep ediyorum.

Aynı zamanda Birleşik Arap Emirlikleri ve Suudi Arabistan'a yapılan ihracattaki ürün kalemlerini sizden talep ediyorum. Bu ürün kalemleri acaba Libya'daki çatışmalar esnasında Türkiye'nin karşısına çıkmış mıdır? Bu perspektifte bir değerlendirme yaparak önümüzde, ileride yapılacak ihracatlarda o devlet politikasının da dikkat edilmesi gereken bir nokta olduğuna dikkat çekmek için.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun yetiştiremediği işler var, yetiştiremediği için aldığı bazı cezalar var. Bununla ilgili 2018 yılı raporunda deniliyor ki: "Son üç yıl itibarıyla ele alındığında 2016 yılında 25 milyon 222 bin lira, 2017 yılında 17 milyon 571 bin lira gecikme cezası ödenmiş, 2018 yılında ise 37 bin lira gecikme cezası tahakkuk ettirilmiştir. 2010/052 ve 2011/041 no.lu Sipariş Sözleşmeleri'nin teslim sürelerinin 2012 yılında dolması nedeniyle o yıldan Millî Savunma Bakanlığı tarafından sözleşmeyi fesih talebini bildirdiği 6/6/2018 tarihine kadar ki gecikme cezası 26 milyon 407 bin lira olarak hesaplanmıştır. İhtilaflı durumdaki bu tutar kesinleşmediği için 2018 yılı hesaplarına yansımamıştır." Ben, 2019 ve 2020 yılındaki ceza tutarlarını öğrenmek istiyorum.

Aynı zamanda bu konu çok önemli, Millî Savunma Bakanlığı sipariş verdiğinde, tüm siparişlerin önüne geçmesine rağmen yetiştirilememesi, aslında Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun yönetsel bir problemi olduğuna işaret eder ancak son yıllarda aktif ve atak yönetim prensibini benimsediğini görüyoruz.

Diğer taraftan da kapasitesinin artırılma ihtiyacı ve aynı zamanda da sektördeki pek çok silah üretiminde kabiliyetli olan gençlerin, kişilerin bu sürece dâhil edilerek hep birlikte bir büyümenin sağlanması ihtiyacını doğurduğunu düşünüyorum. Kurumun 2018 yılı ticari alacağı 526 milyon 709 bin lira, 2019 ve 2020 yıllarındaki ticari alacağı ne kadar?

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda kaç farklı tip ve kaç adet tesis bulunuyor ve bunların da kaç tane binası var? Çünkü devasa bir kurum, ben bütün binalarına tam olarak ve ne kadar hâkim olduğunuzu, bu tesis envanterini verebilmenizle ölçmek istiyorum.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Ürün çeşitliliğini artırmaya çalışıyorsunuz, elinizden geleni yapmaya çalışıyorsunuz ama Türkiye olarak da zamanla yarışıyoruz. Özellikle savunma sanayisi Orta Doğu’da ciddi anlamda Türkiye’nin gücüne güç katacak, fark yaratabileceği bir konu. Ümit ediyorum ki daha da büyüyen bir Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu görürüz.

Ben soru olarak bir de şunu sormak istiyorum, yanıtı da bu sefer bize yönelik olsun: Bizler, KİT Komisyonu olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri olarak sizlere hangi konularda yardımcı olabiliriz? Bu konuyla ilgili bizlere düşen, kanuni alt yapı hazırlamamız gereken veya Türkiye’de birlik, beraberliğimizi daha fazla göstermemiz gereken noktaları işaret eder, bize aktarırsanız bu doğrultuda da tam bir takım çalışması yapmış oluruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzyılmaz.

Buyurun Sayın Zeybek...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım, Kurumumuzun değerli müdürü, yöneticileri, Sayıştayımızın değerli denetçileri, Komisyon içerisinde burada bulunan değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çoğu şey ayrıntılı bir şekilde konuşuldu. Makina ve Kimya Endüstrisinin ağır silah ve çelik fabrikası yapımı için sözleşme gereği vad edilen miktarların yüzde 80’ini 2015 yılında ödemesine rağmen 2020 yılında daha hâlen üretime geçilmemiştir. 2018 yılı boyunca süren sıcak test çalışmaları sırasında tesiste çeşitli sıkıntılarla karşılaşmış, bu nedenle performans test çalışmalarına 2018 yılı içinde geçilememiştir. 2019’da gerçekleştirilebilen performans test çalışmaları sonucunda elde edilen verilerin sözleşme çerçevesinde yükleniciyle ihtilaf söz konusu olduğundan projenin geçici kabulü yapılamamıştır. Sonuçta testler Makina ve Kimya Endüstrisi tarafından başarısız kabul edildiğinden 29-31 Ocak 2020 tarihleri arasında performans testleri yenilenmiş fakat tesis hâlen işletmeye alınmamıştır. Projenin başlangıcından 2019 yılı sonuna kadar yapılan harcamalarda yüzde 88 nakdi, yüzde 87 fiziki gerçekleştirme kaydedilmiş olmasına rağmen hâlen üretime geçilmemiştir. Ağır silah ve çelik fabrikası, çelikخانه tesisi yapımı için sözleşme gereği vad edilen paranın yüzde 80’i 2015 yılında ödenmesine rağmen 2020 yılına kadar neden üretime geçilememiştir? Ağır silah, çelik fabrikası, çelikخانه tesisinin yapımı için sözleşme gereği vad edilen paranın 2015 yılında yüzde 80’inin ödenmesine rağmen ne zaman üretime geçeceksiniz? Bunların cevaplarını istiyoruz değerli yönetici arkadaşlarımız.

Makina ve Kimya Endüstrisinin roket ve patlayıcı fabrikasında üretilen, Türk Silahlı Kuvvetlerinde kullanılan oleum, barutun üretimi için bir ham maddedir. Makina ve Kimya Endüstrisi, bundan altmış yıl önce 1961 yılında 20 ton kapasiteli oleum üretimi yapan tesisleri yeterli bulmayıp 1998 yılında daha yüksek kapasiteli yatırım programı oluşturulmuş; dokuz yıl boyunca ilerleyememiş, Savunma Sanayii Destekleme Fonundan kredi kullanılmış, ihale yapılmış, ihaleyle tesisin yükleniciliğini Hindistan menşeli firma almış. 2009 yılına kadar 4,9 milyon euro, bugünün parasıyla 45 milyon TL harcanmış, 2013’te de açıklanmayan çeşitli üretim hatalarından dolayı tesisin işletmeye alınması başarısız olmuş. Hindistan menşeli firmayla yapılan, 4,9 milyon euro harcanan sözleşme 2020 yılında feshedilmiş, Makina ve Kimya Endüstrisi yirmi iki yılda bir işi beceremediği gibi, milyonlarca liramız da boşa gitmiştir. Oleum tesisine 2020 yılına kadar toplam ne kadar harcama yapılmıştır? Oleum tesisi için harcanan milyonlarca lira boşa mı gitmiştir? Bu kadar harcama yapılan oleum tesisinin atıl kalmasını görmezden gelecek misiniz, yoksa bir projeniz var mı, varsa nedir? Oleum tesislerinin başarısız olma

nedeni, engelleri neydi? Başarısız olmasında payı olan kişiler veya kurumlar için kanuni yollara başvuruldu mu, herhangi bir cezai işlem veya yaptırım uygulaması yapıldı mı? Bunların cevaplanmasını istiyoruz.

Diğer taraftan, tabii, arkadaşlarımızın bu olayların tamamına bir şekilde değinmesine rağmen ben de bu konuya yeniden değinmek zorundayım. Makina ve Kimya Endüstrisinin Jandarmadan devraldığı hurda kamyonetlerin satışının binek otomobil olarak gösterilip yüzde 18 KDV'nin yerine yüzde 1 KDV kesildi. Kurum 1,4 milyon lira zarara uğratıldı. Tabii, bu çok garip gibi gelebilir ama bu yapılırken kimler kollandı, niçin yapıldı? Yani bu KDV'nin bir şekilde yüzde 1'e indirilmesinin sebebi neydi? Bu çok önemli bir mesele, yani yasalar belli, kanunlar belli, siz kendinize göre nasıl böyle bir... Tabii ki şöyle bir durum da olabilir: Bir hurda yaparsın, hurdanın da KDV'si 1'dir. Doğrudur ama neye göre, otomobili neye göre yaptınız? Durum anlaşıldıktan sonra 1.301 adet aracı hurda olarak alan firmalardan 1,4 milyonluk KDV farkını geri istediniz mi? Ancak olumsuz cevap aldınız. 1,4 milyonluk zararı geri almak için alıcı firmalara dava açtınız mı? 1,4 milyon TL'lik zararı geri almak için dava açmadıysanız açmamanızın nedenlerini bize açıklar mısınız?

Tabii ki bugün Makina ve Kimya deyince askerimiz, ordumuz aklımıza geliyor. Geçen haftalarda bir helikopterimiz düştü, o helikopter kazasında şehit olan komutan ve askerlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine başsağlığı diliyorum.

Kurumun değerli yöneticileri sizlerin de daha başarılı, daha aktif, daha verimli, daha bilimsel, daha teknolojisi geliştirilmiş bir şekilde çalışmalarınızı ilerletmenizi diliyorum, tekrar başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Zeybek.

Evet, son konuşmacı olarak Sayın Tan'a veriyorum sözü.

Buyurun Sayın Tan.

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Kıymetli Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, Kurumumuzun Genel Müdürü ve ekibindeki arkadaşlarımız, Sayıştayımızın değerli temsilcileri ve diğer kurumlardan gelen kurumlarımızın temsilcileri; ben de sizleri sevgiyle, saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Evet, son konuşmacı olmamdan dolayı hemen kısaca toparlıyorum Kıymetli Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Estağfurullah.

AHMET TAN (Kütahya) – Ben şunu ifade etmek için söz aldım: İşin doğrusu, yani Türkiye olarak belalı bir mahallede oturduğumuzu herhâlde hepimiz takdir ediyoruz, yani bu coğrafya belalı bir coğrafya. Dolayısıyla bu coğrafyada yaşamamızın tek sebebi demeyeyim ama sebeplerinden en önemlisi, bu coğrafyada biz bileğimizin gücüyle oturacağız, yani belimize silah takmadan bu coğrafyada oturmamızın imkânı yok, dolayısıyla bileğimiz de güçlü olacak. Onun için şu anda Kurumumuzun burada denetimini yapıyoruz.

Son dönemlerde bu anlamda Türkiye'nin savunma sanayisinde çok ciddi hamleler yaptığı bir dönem yaşadık. Bu vesileyle Kurumumuzu, emeği geçen bütün arkadaşlarımızı tebrik ediyorum. Marifet iltifata tabidir, yani eleştirilen noktalar belki olacaktır mutlaka ama biz de iyi yapılanları mutlaka takdir edeceğiz ve bu konuda iltifata da tabi tutacağız inşallah. Dolayısıyla sizin bulunduğunuz Kurum, Kıymetli Genel Müdürüm ve değerli arkadaşlar, milletimizin geleceğini şekillendiren, onun geleceğine yön veren bir kurum. Yani bu Kurum, sadece sizin belki mesleki anlamda görev yaptığınız

bir kurum olmaktan öte -buna başka bir anlam yüklenmesin lütfen- biraz da milletimiz adına da kutsal bir kurum. Ben bu anlayışla bundan sonraki görevlerinizde hepinize başarılar diliyorum. Bu anlayışla görevlerinizi sürdüreceğinize de eminim.

Bu vesileyle hepinize hayırlı günler diliyorum ve konuşmamı bitiriyorum Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Tan.

Evet, Sayın Genel Müdürüm, sayın milletvekillerimizin sorularını ve değerlendirmelerini dinlediniz, görüşlerini dinlediniz. Şimdi, soruları yanıtlamak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Çok teşekkür ediyorum.

İlk etapta, gerçekten Kurumumuzla ilgili düşünceleriniz, bize vermiş olduğunuz geri bildirimler, bizim için paha biçilmez. Eleştiri, şu, bu, bizim için hiçbir şey fark etmiyor, biliyoruz ki siz değerli Komisyonumuz, bizim daha iyi yapmamız, bizim daha iyi bir sonuç çıkarmamız ve ülkemize, ortak değerimiz olan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu ve ortak değerimiz olan Türk Silahlı Kuvvetlerimiz ve güvenlik güçlerimize daha iyi hizmet verebilmemiz için bizi kamçıyorsunuz. O anlamda verdiğiniz geri bildirimlerden dolayı A'dan Z'ye hepinize çok çok teşekkür ediyorum.

Müsaade edin, bir teşekkürü de ben çalışma arkadaşlarıma vermek istiyorum. Sizlerin değerli soruları, geri bildirimleri, eleştirileri geldi ve hepsine verilecek bütün cevaplar, inanın ki masamın üstünde şu anda hazır. Hepsini mümkün olduğu kadar kısa süre içerisinde, gerekli zaman birimi içerisinde yazılı olarak detaylı bir şekilde sizlere ileticeğiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Özellikle ihracat rakamlarını istiyoruz.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Hemen efendim, hemen.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hayır hayır, hemen değil, yazılı bir şekilde. Bakın, Sayın Yavuzylmaz söyledi, ben de merak ediyorum. Tamamını daha detaylı olarak istiyoruz.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Burada efendim, burada efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, Sayın Genel Müdürüm.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Hiçbir sıkıntımız yok. Dediğim gibi kendimizi sizlere karşı ifade edebilecek bütün verilere yetkin bir şekilde takım arkadaşlarımızla beraber hazırız.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Eyvallah.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Yatırım, geleceğin teknolojisine cevap verebilmek, ülkemizin beklentilerine cevap verebilmek için değişim sürecindeyiz, kendimizi yeniliyoruz “Dijital MKE” dedik, ilk baştaki yaptığımız konuşmada da söyledik, dedik ki: Süreçlerimizin şeffaflaşması ve “transparent” bir şekilde sürdürülebilirliği sağlayabilmesi için bütün adımların bu geri bildirimlerinizin de daha da kaliteli ve hizmet kalitemizin de artabileceği bir şekilde çalışmalarımızı devam ettiriyoruz. AR-GE merkeziyle ilgili, kamu iktisadi teşebbüsü olmamız nezdinde, olabilmemiz için tekrardan -daha önce de geçen haftalarda da sağ olun ziyarette bulundunuz, desteğinizi açıkladınız diğer büyüklerim gibi- gerekli olan değişikliği Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızla da şu anda yürütmekteyiz. İnşallah bunu da en kısa zamanda çözeceğiz.

Yurt dışından temin edilen ham maddelerde veya parçalarda yaşanan sıkıntılar... Kötü komşu insanı mal sahibi yaparmış, bizim hiçbir problemimiz yok, biz takımımızla beraber, alınamayan veya tedarik edilemeyen bir parça olmaksızın bütün yerleştirme çalışmalarımızı çözüm ortaklarımızla... Çözüm ortağımız Konya'mız, çözüm ortağımız Samsun'umuz, çözüm ortağımız Zonguldak'ımız... Bütün makinalar Makina Kimya Endüstrisinin makinası olarak görüyorum...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Aydın'ı unutma Sayın Genel Müdürüm, ona göre bak ha!

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – A'dan z'ye.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tamam.

Lütfen hemen kısaca.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – 1.050 tane çözüm ortağımızla beraber geleceğimizi garantiye alabilmek, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun teslimat performansını, verimliliğini artırabilmek için çalışmalarımızı hızlı bir şekilde yürütüyoruz. Bu anlamda, dediğim gibi, çok değerli geri bildirimleriniz, eleştirileriniz ve sorularınıza cevaplarımızı sizlere sunacağız.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, yazılı olarak.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Çok çok teşekkür ediyoruz ben ve çalışma arkadaşlarım adına, sağ olun, var olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, biz teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün 2017 ve 2018 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibraya sunuyorum.

Buyurun:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun 2017 yılı bilançosu ve 4.468.029,42 Türk lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Şimdi 2018 yılı sonuç bölümünü okutuyorum.

Buyurun:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun 2018 yılı bilançosu ve 177.233.779,11 Türk lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün 2017 ve 2018 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır. Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, teşekkür konuşması için son sözü size veriyorum kısaca.

Buyurun.

MKE GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Çok teşekkür ederim efendim, sağ olun, var olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ben de teşekkür ediyorum. Çalışmalarınızda kolaylıklar diliyorum, başarılar diliyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize 10 Mart 2021 Çarşamba günü Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati:17.39

